

Program Przestrzegania

(Procedury zapewniające przestrzeganie prawa)

VIA4 S.A.

sporządzony na podstawie Programu Przestrzegania
zgodnie z Dekretem ustawodawczym nr 231
z dnia 8 czerwca 2001 roku
(Wytyczne 231 dla zagranicznych
podmiotów zależnych ATLANTIA S.p.A.)

Preambuła

Program Przestrzegania (Compliance Programme) został przyjęty przez Spółkę Atlantia S.p.A. z siedzibą w Rzymie (dalej: ATLANTIA), Włochy i jego wprowadzenie zostało zarekomendowane zależnym podmiotom zagranicznym spółki ATLANTIA, w tym **VIA4 S.A.**

Program Przestrzegania przyjęty przez ATLANTIA został sporządzony w oparciu o przepisy włoskiego prawa. W związku z tym, w celu dostosowania procedur określonych w Programie Przestrzegania do wymogów polskiego prawa, koniecznym jest zastrzeżenie, iż wskazane w Programie Przestrzegania przepisy prawa włoskiego lub międzynarodowego znajdują zastosowanie, o ile nie są sprzeczne z odpowiednimi przepisami prawa polskiego.

Przepisy prawa polskiego znajdujące zastosowanie w obszarach objętych zakresem obowiązywania Programu Przestrzegania zostały wskazane w pkt. 2 Programu Przestrzegania, a ponadto zostały zacytowane **w Załączniku B** do niniejszego Programu.

Niniejszy Program Przestrzegania został przyjęty uchwałą nr 01/03/2018 Zarządu **VIA4 S.A.** z dnia 12 marca 2018 roku.

Spis treści

Strona

1.	Dekret ustawodawczy nr 231/2001: Reżim odpowiedzialności administracyjnej dla osób prawnych, spółek i stowarzyszeń	1
1.1	Przestępstwa przeciwko administracji publicznej	1
1.2	Przestępstwa związane z „falszowaniem pieniędzy, papierów wartościowych i znaczków skarbowych”	2
1.3	Przestępstwa gospodarcze	2
1.4	Przestępstwa terrorystyczne lub łamanie porządku demokratycznego	2
1.5	Przestępstwa przeciwko osobie	3
1.6	Przestępstwa nadużyć na rynku	3
1.7	Przestępstwa międzynarodowe	3
1.8	Nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom	3
1.9	Przestępstwa prania brudnych pieniędzy	4
1.10	Przestępstwa oszustw komputerowych	4
1.11	Forma zwolnienia od odpowiedzialności	4
2.	Zatwierdzenie Programu Przestrzegania przez ATLANTIA	5
2.1	Cele realizowane przez ATLANTIA w ramach wdrożenia Programu Przestrzegania	5
2.2	Cel Programu Przestrzegania	5
3.	Program przestrzegania, Compliance Officer, Kodeks etyki oraz wytyczne 231	6
4.	Przestępstwa i obszary czynności narażonych na ryzyko	7
4.1	Przestępstwa przeciwko administracji publicznej	7
4.2	Przestępstwa gospodarcze	7
4.3	Nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowanie uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom	8
4.4	Przestępstwa terrorystyczne lub łamanie porządku demokratycznego	8
4.5	Przestępstwa przeciwko osobie	8
4.6	Przestępstwa nadużyć na rynku	8
4.7	Przestępstwa międzynarodowe	9
4.8	Przestępstwa prania brudnych pieniędzy	9
5.	Odbiorcy niniejszych wytycznych oraz ogólnych wytycznych dotyczących postępowania	10
Załącznik A	Uwagi dotyczące cytowanych artykułów prawa włoskiego	12
A1	Przestępstwa przeciwko administracji publicznej	12
A2	Przestępstwa gospodarcze	15
A3	Przestępstwa terrorystyczne lub łamanie porządku demokratycznego	17
A4	Przestępstwa przeciwko osobie	19
A5	Przestępstwa nadużyć na rynku	20
A6	Przestępstwa międzynarodowe	21
A7	Nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowanie uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom	23
A8	Przestępstwa prania brudnych pieniędzy	24
Załącznik B	Odniesienia do przepisów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej	25
B1	Przestępstwa przeciwko organom publicznym	25
B2	Przestępstwa gospodarcze i urzędnicze	29
B3	Przestępstwa terrorystyczne lub łamanie porządku demokratycznego	37
B4	Przestępstwa przeciwko osobie	43
B5	Przestępstwa nadużyć na rynku	48
B6	Przestępstwa międzynarodowe	49
B7	Zabójstwo oraz poważne lub bardzo poważne obrażenia ciała popełnione poprzez naruszenie prawa dot. zapobiegania wypadkom oraz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa	58
B8	Przestępstwa prania brudnych pieniędzy	59

1. Dekret ustawodawczy nr 231/2001: Reżim odpowiedzialności administracyjnej dla osób prawnych, spółek i stowarzyszeń.

Dekret ustawodawczy nr 231 wydany dnia 8 czerwca 2001 r. (dalej zwany „**Dekretem**”), zatytułowany „*Disciplina della responsabilità amministrativa delle persone giuridiche, delle società e delle associazioni anche prive di personalità giuridica*” (Dyscyplina odpowiedzialności administracyjnej osób prawnych, spółek i stowarzyszeń, również nieposiadających osobowości prawnej) wprowadził do włoskiego porządku prawnego reżim odpowiedzialności administracyjnej (dotyczący szeroko rozumianej odpowiedzialności karnej) włoskich spółek z tytułu pewnych przestępstw popełnionych w ich interesie lub w celu uzyskania korzyści, we Włoszech lub za granicą: (i) dla osób fizycznych zajmujących stanowiska przedstawicielskie, finansowe lub kierownicze w organach lub jednostkach biznesowych z nimi powiązanych, mimo że niezależnych z punktu widzenia finansowego i funkcjonalnego, jak również dla osób fizycznych, które de facto zarządzają tymi organami lub sprawują nad nimi kontrolę; oraz (ii) dla osób fizycznych pracujących pod kierownictwem lub nadzorem jednej z w wyżej wymienionych osób. Odpowiedzialność ta została dodana do odpowiedzialności osoby fizycznej, która faktycznie popełniła dane przestępstwo.

Celem poszerzenia odpowiedzialności jest ukaranie, w przypadku niektórych przestępstw karnych, także tych organów, które czerpią z nich korzyści.

Najsurowsze kary określone w Dekrecie przewidują różnego rodzaju utraty praw, takie jak zawieszenie lub cofnięcie licencji i pozwoleń, zakaz podpisywania umów z organami administracji publicznej we Włoszech i za granicą, zakaz wykonywania pewnych czynności, zablokowanie lub wycofanie finansowania i wkładów oraz zakaz reklamowania towarów i usług.

Odpowiedzialność przewidziana w wyżej wspomnianym Dekrecie dotyczy także przestępstw karnych popełnionych poza terenem Włoch, jeżeli obce państwo, w którym doszło do przestępstwa nie podejmie w jego kwestii żadnych kroków.

Dekret obejmuje obecnie następujące rodzaje przestępstw:

- (a) przestępstwa popełnione w odniesieniu do administracji publicznej lub przeciwko niej;
- (b) przestępstwa związane z fałszowaniem pieniędzy, papierów wartościowych i znaczków skarbowych;
- (c) niektóre przestępstwa gospodarcze;
- (d) przestępstwa terrorystyczne lub obalenie porządku demokratycznego;
- (e) przestępstwa przeciwko osobie;
- (f) przestępstwa nadużyć na rynku lub handlu poufnymi informacjami (insider trading) i manipulowania rynkiem (market rigging);
- (g) przestępstwa ponadnarodowe;
- (h) nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom; takie naruszenia prawa pracy mogą być związane w szczególności z przestępstwami z rodzaju nielegalnego pośrednictwa i wykorzystywania siły roboczej.
- (i) przestępstwa prania brudnych pieniędzy (korzystanie z pieniędzy, towarów lub usług nielegalnego pochodzenia);
- (j) przestępstwa oszustw komputerowych;

1.1 Przestępstwa przeciwko administracji publicznej

Główne przestępstwa przewidziane w artykułach: 24, 24bis i 25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001 to:

- defraudacja środków państwowych, środków innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art.316bis włoskiego Kodeksu Karnego - **Codice Penale** dalej zwanego „**CP**”),
- niesłuszne uzyskanie wkładów finansowych, finansowania lub innych wypłat pieniężnych od państwa, innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art.316 CP),
- oszustwo wobec państwa, innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art.640, punkt II, 1 CP),
- poważne oszustwo w celu uzyskania środków publicznych (art.640bis CP),
- oszustwo komputerowe wobec państwa, innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art.640 CP) oraz inne przestępstwa związane z przechwytywaniem publicznej komunikacji komputerowej,
- wymuszenie (art.317 CP),
- korupcja przy czynnościach urzędowych lub przez czyny niezgodne z obowiązkami urzędowymi (art.318, 319 i 319 bis CP i inne),
- korupcja przy czynnościach sądowych (art.319 CP),

- nakłanianie do korupcji (art.322 CP),
- defraudacja, wymuszenie, korupcja i nakłanianie do korupcji członków organów Wspólnot Europejskich i zagranicznych funkcjonariuszy publicznych Wspólnot Europejskich i państw (art.322bis CP).

1.2 Przepisy związane z „fałszowaniem pieniędzy, papierów wartościowych oraz znaczków skarbowych”

Przewidziane przez art.25bis Dekretu ustawodawczego nr 231/2001, główne przestępstwa to:

- Fałszowanie pieniędzy, wydawanie i wprowadzanie na terytorium kraju sfałszowanych pieniędzy w drodze spisku (art.453 CP)
- Przerabianie pieniędzy (art.454 CP)
- Wydawanie i wprowadzanie na terytorium kraju sfałszowanych pieniędzy bez uczestniczenia w spisku (art.455 CP)
- Wydawanie sfałszowanych pieniędzy otrzymanych w dobrej wierze (art.457 CP)
- Fałszowanie znaczków skarbowych, wprowadzanie na terytorium kraju, nabywanie, posiadanie i wprowadzanie do obiegu sfałszowanych znaczków skarbowych (art.459 CP)
- Fałszowanie papieru ze znakami wodnymi, wykorzystywanego do produkcji banknotów, papierów wartościowych lub znaczków skarbowych (art.460 CP)
- Produkcja lub posiadanie znaków wodnych lub narzędzi do fałszowania pieniędzy, znaczków skarbowych lub papieru ze znakami wodnymi (art.461 CP)

1.3 Przepisy gospodarcze

Główne przestępstwa przewidziane w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001 to:

- Fałszywe sprawozdania/komunikaty spółki (art.2621 włoskiego Kodeksu Cywilnego - **Codice Civile**, dalej zwanego „CC”)
- Fałszywe sprawozdania/komunikaty spółki ze szkodą dla udziałowców lub wierzycieli (art.2622 CC)
- Fałszywe sprawozdania lub ogłoszenia wydane przez firmy audytorskie (art.2624 CC)
- Utrudnianie kontroli (art.2625 CC)
- Niesłuszny zwrot wkładów (art.2626 CC)
- Nielegalna dystrybucja zysków i rezerw (art.2627 CC)
- Nielegalne operacje na akcjach lub udziałach spółki lub spółki dominującej (art.2628 CC)
- Działania szkodliwe dla wierzycieli (art.2629 CC)
- Niepowiadomienie o konflikcie interesów (art.2629bis CC)
- Symulowane tworzenie kapitału (art.2632 CC)
- Niesłuszny podział aktywów wspólnych przez syndyków masy upadłościowej lub likwidatorów (art.2633 CC)
- Nielegalne wpływanie na zgromadzenie akcjonariuszy (art.2636 CC)
- Agiotage (manipulowanie akcjami i manipulowanie rynkiem) (art.2637 CC)
- Utrudnianie wykonywania obowiązków publicznym organom nadzoru (art.2638 CC)

W przypadku przestępstw gospodarczych, jeśli podmiot ponosi odpowiedzialność za popełnienie przestępstwa, podlegał on będzie jedynie karom pieniężnym przewidzianym w Dekrecie ustawodawczym nr 231/2001, wyłączając zatem możliwość stosowania kar utraty praw i nakazów sądowych przewidzianych dla innych rodzajów przestępstw.

1.4 Przepisy terrorystyczne lub łamanie porządku demokratycznego

Główne przestępstwa przewidziane w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001 to:

- Działalność wywrotowa (art.270 CP)
- Organizacje propagujące terroryzm, a w tym terroryzm międzynarodowy lub łamanie porządku demokratycznego (art.270 bis CP)
- Wspieranie organizacji terrorystycznych lub wywrotowych (art.270 CP)
- Ataki w celach terrorystycznych lub wywrotowych (art.280 CP)
- Porwanie w celach terrorystycznych lub łamania porządku demokratycznego (art.289bis CP)
- Nakłanianie do popełniania przestępstw przeciwko państwu (art.302 CP)
- Spisek polityczny w drodze porozumienia i stowarzyszenia (art.304 i 305 CP)
- Tworzenie lub udział w organizacjach zbrojnych oraz wspieranie konspiratorów lub członków organizacji zbrojnej (art.306 CP)

- Przepisy karne przewidziane w specjalnych ustawach nr 15 z dnia 6 lutego 1980 r. nr 342 z dnia 10 maja 1976 r. i nr 422 z dnia 28 grudnia 1989, mające na celu zwalczanie terroryzmu
- Przepisy karne inne niż przewidziane w Kodeksie Karnym i specjalnych ustawach, naruszające art.2 Konwencji nowojorskiej z dnia 9 grudnia 1999 r.

1.5 Przepisy przeciwko osobie

Główne przepisy przewidziane w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001 to:

- Zmuszanie lub przetrzymywanie osoby w warunkach niewoli lub poddaństwa (art.600 CP)
- Prostyucja dziecięca (art.600bis CP)
- Pornografia dziecięca (art.600 CP)
- Posiadanie materiałów pornograficznych (art.600 CP)
- Turystyka propagująca wykorzystywanie seksualne dzieci (art.600 CP)
- Handel ludźmi (art.601 CP)
- Sprzedaż i nabywanie niewolników (art.602 CP)
- Praktyka okaleczania żeńskich narządów płciowych (art.583bis CP)

1.6 Przepisy nadużyć na rynku

Główne przepisy przewidziane w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001 to:

- Handel poufnymi informacjami (insider trading) (art.184 Dekretu ustawodawczego nr 58/1998, tzw. „Skonsolidowana ustawa finansowa”)
- Manipulowanie rynkiem (market rigging) (art.185 Skonsolidowana ustawa finansowa)

1.7 Przepisy międzynarodowe

Ustawa (art.3 ustawy nr 146/2006) definiuje przestępstwo międzynarodowe, jako przestępstwo podlegające karze więzienia w minimalnych wymiarze czterech lat, w które zaangażowana jest zorganizowana grupa przestępcza i które:

- zostało popełnione w więcej niż jednym państwie; lub
- zostało popełnione w jednym państwie, ale znaczna część jego przygotowań, planowania, kierowania i kontroli odbyła się w innym państwie; lub
- zostało popełnione w więcej niż jednym państwie, ale uczestniczy w nim grupa przestępcza zaangażowana w działalność przestępczą w więcej niż jednym państwie; lub
- zostało popełnione w jednym państwie, ale ma znaczący wpływ na inne państwo.

Przewidziane w art. 10 ustawy nr 146/200610:

- Wymuszanie okupu (art.416 CP i art.3 ustawy nr 146/2006)
- Wymuszanie okupu typu mafijnego (art.416bis CP i art.3 ustawy nr 146/2006)
- Nakłanianie do nieskładania zeznań lub do składania fałszywych zeznań przed organami wymiaru sprawiedliwości (art.377bis CP i art.3 ustawy nr 146/2006)
- Pomoc sprawcy (art.378 CP i art.3 ustawy nr 146/2006)
- Wymuszanie okupu w celu przemytu zagranicznego, przetworzonego tytoniu (art.291 Dekretu prezydenckiego nr 43/1973 i art.3 ustawy nr 146/2006)
- Wymuszanie okupu w celu przemytu narkotyków i substancji psychotropowych (art.74 Dekretu prezydenckiego nr 309/1990 i art.3 ustawy nr 146/2006)
- Handel imigrantami (art.12 ust.3, 3, 3 bis i 5 Dekretu ustawodawczego nr 286/1998 i art 3 ustawy nr 146/2006)

1.8 Nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom

Przewidziane w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001:

- Nieumyślne spowodowanie śmierci (art.589 CP)
- Poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowanie uszczerbku na zdrowiu (art.590 ust.3 i art.583 CP)
- Nielegalne pośrednictwo i wykorzystywanie siły roboczej (art.603bis CP)

1.9 Przesłępstwa prania brudnych pieniędzy

Przewidziane przez art.25 Dekretu ustawodawczego Nr 231/2001:

- Przesłępstwo przyjmowania (art.648 CP)
- Pranie brudnych pieniędzy (art.648 bis CP)
- Inwestowanie pieniędzy, towarów lub zysków nielegalnego pochodzenia (art.648 CP)

1.10 Przesłępstwa oszustw komputerowych

Przewidziane przez art.24bis Dekretu ustawodawczego Nr 231/2001:

- Przerabianie lub emisja fałszywych zapisów komputerowych/dokumentów (art.491bis CP)
- Nielegalne wykorzystanie hasła/kodu PIN i kodu dostępu (art.615 CP)
- Przesłępstwa związane z przechwytywaniem publicznej komunikacji komputerowej (art.617 CP)
- Zniszczenie systemu komputerowego lub danych komputerowych, informacji i programów (art.635 CP)
- Oszustwo komputerowe w zakresie poświadczenia podpisu cyfrowego (art.640 CP)

1.11 Forma zwolnienia od odpowiedzialności

W ramach wprowadzenia wyżej wspomnianej reżimu odpowiedzialności administracyjnej, art.6 Dekretu przewiduje szczególne formy zwolnienia od odpowiedzialności, w przypadku gdy spółka udowodni, że:

- a) przed popełnieniem przესłępstwa lub przესłępstw Rada Dyrektorów spółki zatwierdziła i skutecznie wdrożyła Program Przestrzegania, zgodnie z Dekretem ustawodawczym nr 231/2001 („*Modello di Organizzazione, Gestione e Controllo ai sensi del D.Lgs. 231/2001*”), odpowiedni do zapobiegania takiemu rodzajowi przესłępstw, jak te, do których doszło;
- b) zadanie nadzorowania działań i zapewniania przestrzegania Programu Przestrzegania, jak również jego aktualizowania, zostało powierzone inspektorowi ds. zgodności (Compliance Officer) lub komitetowi inspektorów ds. zgodności (Compliance Officers Committee) Spółki, posiadającym niezależne uprawnienia do podejmowania inicjatyw i kontroli;
- c) osoba lub osoby, które popełniły przესłępstwo działały obchodząc wyżej wspomniany Program Przestrzegania w drodze oszustwa;
- d) Inspektor lub inspektorzy, o których mowa w lit.b) powyżej, wykonali swoje obowiązki nadzorcze we właściwy sposób.

Ponadto, Dekret przewiduje, że w zakresie rozszerzania delegowanych uprawnień i ryzyka popełnienia przესłępstw, Program Przestrzegania, zgodnie z lit.a) powyżej, musi spełniać następujące wymogi:

1. określa czynności, przy których może dojść do popełnienia przესłępstwa lub przესłępstw wymienionych w Dekrecie;
2. przewiduje specjalne protokoły mające na celu planowanie podejmowania decyzji i ich wdrażania przez spółkę w odniesieniu do przესłępstw, którym ma zapobiegać;
3. określa procedury zarządzania zasobami finansowymi, odpowiednie do zapobiegania takim przესłępstwom;
4. przewiduje obowiązki informacyjne dla komisji oddelegowanej do nadzorowania działalności i przestrzegania zasad Programu Przestrzegania;
5. wprowadza wewnętrzny system dyscyplinarny jako narzędzie karania za nieprzesłępanie zasad Programu Przestrzegania.

2. Zatwierdzenie Programu Przestrzegania przez ATLANTIA

2.1 Cele realizowane przez ATLANTIA w ramach wdrożenia Programu Przestrzegania

ATLANTIA będąc wrażliwa na potrzebę zagwarantowania profesjonalnych i przejrzystych warunków prowadzenia działalności biznesowej, aby chronić pozycję i wizerunek Spółki oraz jej podmiotów zależnych, jak również spełniać oczekiwania swoich udziałowców i pracowników, uznała za konieczne wdrożenie w całej Grupie - zgodnie z własnymi politykami korporacyjnym - Programu Przestrzegania przewidzianego przez Dekret ustawodawczy nr 231/2001 .

Inicjatywa ta, idąca w ślad za ogłoszeniem w Grupie Kodeksu etyki, została podjęta z mocnym przekonaniem, iż przyjęcie Programu Przestrzegania stanowić będzie odpowiednie narzędzie zwiększania świadomości wszystkich osób, działających w imieniu i na rzecz ATLANTIA i jej podmiotów zależnych, tak aby wykazywały się one profesjonalnym i transparentnym zachowaniem podczas wykonywania swoich obowiązków, unikając w ten sposób ryzyka popełnienia przestępstw określonych w Dekrecie nr 231/01.

Ponadto w celu realizacji postanowień zawartych w ww. Dekrecie, po uchwaleniu Programu Przestrzegania, Rada Dyrektorów wyznaczyła osoby, którym powierzono zadanie pełnienia funkcji wewnętrznego organu kontroli (tzw. Compliance Officer lub inspektora ds. zgodności), oraz zapewnienia sprawnego i skutecznego działania oraz przestrzegania Programu Przestrzegania, a także nadzorowania jego aktualizacji.

2.2 Cel Programu Przestrzegania

Celem Programu Przestrzegania jest stworzenie uporządkowanego, organicznego systemu procedur i czynności kontrolnych, które mają być przeprowadzane, także prewencyjnie (kontrola *ex ante*), aby zapobiegać różnego rodzaju przestępstwom przewidzianym w Dekrecie.

W szczególności Program ten, poprzez identyfikowanie „obszarów czynności narażonych na ryzyko,” a następnie ustalanie odpowiednich procedur, ma na celu:

- wytworzenie świadomości, u wszystkich osób działających w imieniu ATLANTIA i jej podmiotów zależnych w „obszarach narażonych na ryzyko,” że w przypadku naruszenia postanowień Programu, przestępstwo podlega sankcjom gospodarczym i karnym, nakładanym nie tylko na daną osobę, lecz także na całą spółkę;
- potwierdzenie, że ATLANTIA surowo potępia niezgodne z prawem zachowania, z uwagi na to, że (nawet jeśli firma zdaje się odnosić w ich wyniku korzyści) są one niezgodne z przepisami prawa, jak również normami etycznymi i społecznymi, ściśle przestrzeganymi przez Grupę w toku realizowania jej misji;
- umożliwienie spółce, poprzez monitorowanie „obszarów narażonych na ryzyko,” interweniowania na czas, aby zapobiec lub przeciwstawić się popełnieniu przestępstwa lub przestępstw.

Oprócz ww. zasad kluczowe założenia Programu Przestrzegania to:

- inicjatywy zwiększające świadomość, propagujące i informujące o ścisłych regułach postępowania i procedurach ustalonych na wszystkich szczeblach organizacji;
- mapa „obszarów czynności narażonych na ryzyko” w Spółce, czyli czynności, przy wykonywaniu których zwiększa się ryzyko popełnienia przestępstwa;
- Przypisanie inspektorowi ds. zgodności (Compliance Officer) konkretnych obowiązków nadzorczych w celu skutecznego i prawidłowego funkcjonowania Programu Przestrzegania;
- weryfikacja i zgłaszanie działań narażonych na ryzyko;
- przestrzeganie zasady rozdzielności funkcji;
- określenie uprawnień zgodnie z delegowanymi obowiązkami;
- weryfikacja zachowania spółki oraz działania Programu Zgodności, a następnie jego okresowa aktualizacja (kontrola *ex post*).

3. Program Przestrzegania, Compliance Officer, Kodeks etyki oraz Wytyczne 231

Na zagranicznych podmiotach zależnych ATLANTIA (zwanymi dalej „spółkami zagranicznymi”) spoczywa odpowiedzialność za przyjęcie i przestrzeganie ogólnych instrukcji zawartych w niniejszych Wytycznych, jak również wszelkich innych związanych z nimi wytycznych ATLANTIA. Po zatwierdzeniu przyjęcia niniejszych Wytycznych, Rada przypisuje obowiązek stosowania i ciągłej weryfikacji ogólnych zasad i instrukcji zawartych w tych Wytycznych (podobnie do inspektora ds. zgodności) Głównemu Dyrektorowi Wykonawczemu (CEO), Dyrektorowi Zarządzającemu lub innemu wybranemu Menedżerowi. Menedżer, któremu zostanie powierzony ten obowiązek, co sześć miesięcy składa Zarządowi raport z działań przeprowadzonych w związku ze stosowaniem Wytycznych.

Zasady postępowania zawarte w tych Wytycznych są ujednoczone z zasadami Kodeksu etyki ATLANTIA, chociaż cele tych dwóch dokumentów są różne, a mianowicie:

- Kodeks etyki jest narzędziem przyjętym niezależnie, a zatem ma być stosowany w całej ATLANTIA i każdym z jej podmiotów zależnych w celu przestrzegania zasad „etyki spółki,” wyznaczanych przez Grupę, a których pełnego przestrzegania wymaga ona od swoich pracowników;
- Wytyczne zawierają natomiast reguły ogólnego postępowania i zasady mające na celu zapobieganie różnego rodzaju przestępstwom popełnianym przez Spółki zagraniczne działające za granicą w „obszarach czynności narażonych na ryzyko,” zgodnie z poniższą definicją.

4. Przepięstwa i obszary czynności narażonych na ryzyko

Zasadniczo, w odniesieniu do określonych czynności wykonywanych przez spółki zagraniczne należące do Grupy ATLANTIA, przepięstwa objęte Dekretem, które mogą zostać popełnione w obszarach „czynności narażonych na ryzyko” to najczęściej:

- 1) przepięstwa popełnione w odniesieniu do administracji publicznej lub przeciwko niej;
- 2) przepięstwa gospodarcze,
- 3) nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślne spowodowania uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom.

Wyłączając przepięstwa dotyczące fałszowania pieniędzy, papierów wartościowych i znaczków skarbowych oraz przepięstw oszustw komputerowych, Spółki zagraniczne wezmą pod uwagę także inne rodzaje przepięstw, jeśli w powiązanych z nimi obszarach wykonywane są czynności narażone na ryzyko.

4.1 Przepięstwa przeciwko administracji publicznej

Obszary działania uważane za narażone na szczególne ryzyko zakładają istnienie relacji między Spółkami zagranicznymi i administracją publiczną zagranicznych państw (tzn. uczestnictwo, także we współpracy z zagranicznym partnerem, w procedurach przetargowych lub bezpośrednich negocjacjach ogłoszonych przez zagraniczne władze publiczne w celu przyznania kontraktów, dostaw lub usług, koncesji, partnerstwa lub aktywów oraz wykonywanie konkretnej umowy o świadczeniu usług doradczych lub reprezentacji z osobą trzecią, itd.)

W regionach, w których istnieją odpowiednie normy przejrzystości, pracownicy Spółek zagranicznych w toku wykonywaniu swojej pracy w relacjach z władzami publicznymi nie będą postępować w sposób niezgodny z prawem, stanowiący przepięstwo korporacyjne zgodnie z obowiązującym prawem, którego przestrzegać ma dana spółka.

W regionach, w których nie istnieją odpowiednie normy przejrzystości (można ocenić „poziom ryzyka kraju,” biorąc także pod uwagę ranking przygotowany przez organizację Transparency International), pracownicy zagranicznych spółek nie będą postępować w sposób niezgodny z prawem, czyli w sposób przewidziany we włoskim Kodeksie Karnym oraz w art.24 i 25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001.

Krótki opis ww. artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A1**.

4.2 Przepięstwa gospodarcze

Nieprawidłowe działania w obszarach księgowości i finansów są uważane za nielegalne w niemalże wszystkich systemach sądowych (tzn. nieprawidłowe prowadzenie księgowości, księgowanie fałszywych operacji, oszustwa przy księgowaniu operacji lub ich niepełna dokumentacja, brak księgowania zobowiązań, również gdy chodzi jedynie o zabezpieczenia, które mogą prowadzić do odpowiedzialności ATLANTIA lub jej podmiotów zależnych lub powstania wobec nich zobowiązań, itd.).

ATLANTIA uważa, że przejrzystość metod księgowania każdej wykonywanej operacji ma kluczowe znaczenie dla sukcesu całej organizacji.

Pracownicy spółek zagranicznych nie będą postępować w toku wykonywania swojej pracy w sposób niezgodny z prawem, stanowiący przepięstwo korporacyjne zgodnie z obowiązującym prawem, którego przestrzegać ma dana spółka.

Jednak nawet jeśli dane zachowanie nie jest niezgodne z obowiązującym w danym państwie prawem, żaden z pracowników spółek zagranicznych nie będzie postępować w sposób podobny do niezgodnych z prawem zachowań przewidzianych w art. 25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001.

Krótki opis cytowanych artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A2**.

4.3 Nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowanie uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom

ATLANTIA i jej podmioty zależne wymagają od wszystkich swoich pracowników, że przy wykonywaniu powierzonych im obowiązków nie będą oni działać ani postępować w sposób, który mógłby narazić ich na zarzut spowodowania śmierci lub nieumyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa.

Dlatego też należy unikać wszelkich zachowań, które mogłyby doprowadzić do naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa lub naruszenia prawa pracy, a w szczególności przestępstw związanych z nielegalnym pośrednictwem i wykorzystywaniem siły roboczej

Ponadto menedżerowie i inspektorzy Spółki powinni przedstawić odpowiednie dowody przeprowadzenia czynności kontrolnych.

Krótki opis cytowanych artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A7**.

4.4 Przestępstwa terrorystyczne lub łamanie porządku demokratycznego

ATLANTIA i jej podmioty zależne wymagają od wszystkich swoich pracowników, że przy wykonywaniu powierzonych im obowiązków nie będą oni działać ani postępować w sposób, który mógłby narazić ich na zarzut terroryzmu lub prowadzenia działań wywrotowych.

Dlatego też należy unikać wszelkich zachowań, które mogłyby prowadzić do naruszenia art.2 Konwencji nowojorskiej z dnia 9 grudnia 1999 r. o zwalczaniu finansowania krajowego i międzynarodowego terroryzmu, ratyfikowanej we Włoszech art.3 ustawy nr 7 z dnia 14 stycznia 2003 i przyjętą w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001.

Ponadto, nawet jeśli jakieś zachowanie nie stanowi przestępstwa w rozumieniu prawa danego państwa, wszyscy pracownicy pracujący w zagranicznych podmiotach zależnych nie mogą postępować w sposób niezgodny z prawem, przewidziany we włoskim kodeksie karnym i specjalnych ustawach dotyczących terroryzmu, także tych przyjętych w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001.

Krótki opis cytowanych artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A3** oraz w części art.2 Konwencji nowojorskiej, dotyczącego zachowań uznawanych za przestępstwa.

4.5 Przestępstwa przeciwko osobie

ATLANTIA i jej podmioty zależne wymagają od wszystkich swoich pracowników, że przy wykonywaniu powierzonych im obowiązków oraz korzystaniu ze sprzętu należącego do Spółki nie będą oni działać ani postępować w sposób, stanowiący przestępstwo wobec osoby, przestępstwo pedofilii ani pornografii.

We włoskim porządku prawnym dotyczącym przestępstw przewidzianych we włoskim Kodeksie karnym i przedstawionych w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001, wprowadzone przez ustawy nr 07/06 i nr 228/03, dotyczące, odpowiednio - środków zapobiegających praktykom okaleczania żeńskich narządów płciowych, handlu ludźmi, jak również pedofilii i pornografii.

Ponadto nawet jeśli jakieś zachowanie nie stanowi przestępstwa w rozumieniu prawa danego państwa, wszyscy pracownicy pracujący w zagranicznych podmiotach zależnych nie mogą postępować w sposób niezgodny z prawem, przewidziany we włoskim Kodeksie karnym i artykułach Dekretu ustawodawczego nr 231/2001.

Krótki opis cytowanych artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A4**.

4.6 Przestępstwa nadużyć na rynku

ATLANTIA i jej podmioty zależne wymagają od wszystkich swoich pracowników, żeby przy wykonywaniu powierzonych im obowiązków oraz korzystaniu ze sprzętu należącego do Spółki, nie działali ani nie postępowali w sposób, który stanowiłby przestępstwo nadużycia na rynku.

Włoski porządek prawny obejmuje przestępstwa przewidziane we włoskim Kodeksie karnym i przedstawione w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001, wprowadzonego ustawą nr 62/05, które dotyczą nadużyć na rynku lub nadużyć w zakresie handlu poufnymi informacjami (insider trading) i manipulowania rynkiem (market rigging).

Ponadto, nawet jeśli jakieś zachowanie nie stanowi przestępstwa w rozumieniu prawa danego państwa, wszyscy pracownicy pracujący w zagranicznych podmiotach zależnych nie mogą postępować w sposób niezgodny z prawem, przewidziany we włoskim Kodeksie karnym i artykułach Dekretu ustawodawczego nr 231/2001. Krótki opis cytowanych artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A5**.

4.7 Przestępstwa międzynarodowe

ATLANTIA i jej podmioty zależne wymagają od wszystkich swoich pracowników, że przy wykonywaniu powierzonych im obowiązków oraz korzystaniu ze sprzętu należącego do Spółki nie będą oni działać ani postępować w sposób, który stanowi przestępstwa międzynarodowe, wprowadzone przez ustawę nr 146/06 dotyczącą zorganizowanej przestępczości międzynarodowej.

Ponadto, nawet jeśli jakieś zachowanie nie stanowi przestępstwa w rozumieniu prawa danego państwa, wszyscy pracownicy pracujący w zagranicznych podmiotach zależnych nie mogą postępować w sposób niezgodny z prawem, przewidziany we włoskim kodeksie karnym i artykułach Dekretu ustawodawczego nr 146/2006.

Krótki opis cytowanych artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A6**.

4.8 Przestępstwa prania brudnych pieniędzy

ATLANTIA i jej podmioty zależne wymagają od wszystkich swoich pracowników, że przy wykonywaniu powierzonych im obowiązków oraz korzystaniu ze sprzętu należącego do Spółki nie będą oni działać ani postępować w sposób, który stanowi przestępstwa prania brudnych pieniędzy. We włoskim porządku prawnym dotyczącym przestępstw przewidzianych we włoskim Kodeksie karnym i przedstawionych w art.25 Dekretu ustawodawczego nr 231/2001, wprowadzonych przez ustawę nr 231/007 dotyczącą, odpowiednio - przestępstw przyjmowania korzyści, prania brudnych pieniędzy i inwestowania pieniędzy, towarów i zysków nielegalnego pochodzenia.

Ponadto, nawet jeśli jakieś zachowanie nie stanowi przestępstwa w rozumieniu prawa danego państwa, wszyscy pracownicy pracujący w zagranicznych podmiotach zależnych nie mogą postępować w sposób niezgodny z prawem, przewidziany we włoskim Kodeksie karnym i artykułach Dekretu ustawodawczego nr 231/2001.

Krótki opis cytowanych artykułów włoskiego prawa znajduje się w **Załączniku A8**.

5. Odbiorcy niniejszych Wytycznych oraz Ogólnych wytycznych dotyczących postępowania

Niniejsze Wytyczne dotyczą zachowania każdego z pracowników - począwszy od zarządu, poprzez dyrektorów i menedżerów po pracowników biurowych („Przedstawiciele spółki”) - spółek zagranicznych, pracujących w rozpoznanych obszarach ryzyka, jaki i niezależnych konsultantów i partnerów (dalej zwanych wspólnie „Odbiorcami”), z wyłączeniem spółek zagranicznych, które wdrożyły specjalne środki ostrożności zgodnie z lokalnymi przepisami prawa, jeśli są one podobne do Dekretu.

Celem niniejszego dokumentu jest przestrzeganie przez wszystkich wymienionych powyżej Odbiorców poniższych wytycznych dotyczących postępowania.

Zgodnie z niniejszymi Wytycznymi, wszyscy Przedstawiciele spółki - bezpośrednio; zaś niezależni konsultanci i partnerzy - zgodnie z określonymi warunkami umowy, nie będą:

- a) dokonywali płatności na rzecz funkcjonariuszy publicznych (za których uznaje się każdego urzędnika lub pracownika zagranicznego rządu lub jakiegokolwiek departamentu, organu lub jakąkolwiek osobę występującą w charakterze urzędowym na rzecz lub w imieniu wyżej wspomnianego rządu, departamentu lub organu, itd.);
- b) wręczali prezentów i gratyfikacji, z wyłączeniem zwyczajowych praktyk stosowanych w spółce; w szczególności zabronione jest oferowanie jakiejkolwiek formy prezentów zagranicznym urzędnikom publicznym (włącznie krajami, w których stanowi to powszechną praktykę) lub ich krewnym, które mogłyby wpływać na bezstronność ich oceny lub skłonić ich do zapewniania spółce jakiegokolwiek rodzaju korzyści. Dozwolone prezenty to prezenty o niewielkiej wartości lub prezenty odpowiadające wizerunkowi marki Grupy;
- c) udzielanie wszelkich innych rodzajów korzyści (np. obietnicy zatrudnienia, itp.) przedstawicielom administracji publicznej, może prowadzić do konsekwencji opisanych w ust. b) powyżej;
- d) świadczenie na rzecz partnerów usług, które nie posiadają uzasadnienia w umowie partnerskiej zawartej z takimi partnerami;
- e) płacenie niezależnym konsultantom wynagrodzeń, które są nieuzasadnione w świetle wykonywanego zlecenia i lokalnie przyjętych praktyk;
- f) przedkładanie rządowi lub władzom publicznym Wspólnoty nieprawdziwych informacji w celu uzyskania środków publicznych, dotacji lub ułatwienia uzyskania pożyczek;
- g) przeznaczanie kwot otrzymanych od władz publicznych państwa lub Wspólnoty w formie funduszy, dotacji lub pożyczek na cele niezgodne z ich przeznaczeniem.

W celu wdrożenia opisanych powyżej Wytycznych dotyczących postępowania zastosowanie będą miały następujące zasady:

- 1) dostarczone zostaną odpowiednie dowody w odniesieniu do wszystkich głównych relacji z administracją publiczną związanych z „czynnościami narażonymi na ryzyko”;
- 2) wszystkie umowy partnerskie będą zawierane na piśmie, szczegółowo określając warunki umowy dotyczące warunków finansowych wspólnego udziału w przetargach;
- 3) wszystkie zlecenia dla niezależnych konsultantów będą sporządzane na piśmie, z określeniem uzgodnionych wynagrodzeń oraz przedmiotu umowy; Spółka powinna posiadać odpowiedni dowód obliczenia wynagrodzenia oraz wykonanej pracy;
- 4) konsultanci oraz inne Osoby trzecie pracujące na rzecz lub w imieniu ATLANTIA lub jednego z jej podmiotów zależnych muszą podpisać klauzulę o braku konfliktu interesów oraz działać zgodnie z regułami i zasadami etycznymi zawartymi w Kodeksie etyki. Jakiegokolwiek naruszenie Kodeksu etyki powinno spowodować anulowanie zlecenia;
- 5) zabronione są płatności w gotówce;
- 6) wszystkie informacje przedkładane krajowym lub europejskim władzom publicznym w celu uzyskania funduszy, dotacji lub pożyczek będą zawierały jedynie prawdziwe informacje, a jeśli dojdzie do uzyskania wspomnianych funduszy, dotacji lub pożyczek, zostaną one odpowiednio rozliczone;
- 7) wszyscy menedżerowie i przełożeni odpowiedzialni za obowiązki związane z wykonaniem takich czynności (płatności faktur, przydzielanie funduszy państwowych lub Wspólnoty Europejskiej, itd.) będą przestrzegać tych obowiązków i niezwłocznie zgłaszać wszelkie nieprawidłowości Dyrektorowi Zarządzającemu;
- 8) w spółce można wprowadzić odpowiednie systemy oceny do wyboru agentów, konsultantów, itd. oraz partnerów, z którymi Spółka zagraniczna zamierza utworzyć spółkę osobową (np. joint-venture, a także w formie przejściowego stowarzyszenia spółek lub konsorcjum, itd.) oraz które mogą być wykorzystywane we współpracy ze spółką przy wykonywaniu „czynności narażonych na ryzyko”;

- 9) wszelkie zachowania agentów lub konsultantów itd. oraz partnerów, z którymi Spółka Zagraniczna zamierza utworzyć spółkę osobową, sprzeczne z Wytocznymi dotyczącymi postępowania określonymi w niniejszym dokumencie, mogą - zgodnie z zapisami zawartymi w określonych punktach zamówień lub umów o partnerstwie - spowodować rozwiązanie umowy, z zastrzeżeniem możliwości wystąpienia przez spółkę o odszkodowanie, jeśli takie zachowania spowodowały rzeczywistą szkodę dla spółki.

Ponadto od zagranicznych spółek wymaga się:

- 1) prowadzenia dokumentacji księgowej, ewidencji i rachunkowości z należytą starannością oraz w sposób, który prawdziwie i rzetelnie odzwierciedla transakcje i dysponowanie aktywami spółek;
- 2) zaprojektowania i utrzymywania systemu kontroli wewnętrznej, wystarczającej do zapewnienia odpowiedniego poziomu pewności, że:
  - a) transakcje są wykonywane zgodnie z ogólnymi lub specjalnymi upoważnieniami przyznanymi przez kierownictwo;
  - b) transakcje są rejestrowane w sposób pozwalający na:
    - przygotowywanie sprawozdań finansowych zgodnie z ogólnie przyjętymi i stosowanymi zasadami rachunkowości lub innymi kryteriami mającymi zastosowanie do takich sprawozdań oraz
    - prowadzenie księgowania aktywów;
  - c) dostęp do aktywów będzie dozwolony jedynie zgodnie z ogólnymi lub specjalnymi upoważnieniami udzielonymi przez kierownictwo, a zarejestrowane księgowanie aktywów będzie porównywane z istniejącymi aktywami we rozsądnych odstępach czasu, a w przypadku wykrycia rozbieżności, podjęte zostaną odpowiednie działania.

Ponadto, księgowi i dysponenci spółek zagranicznych:

- 1) będą wykazywali się rzetelnością, przejrzystością działania i skłonnością do współpracy, zgodnie z prawem i wewnętrznymi procedurami korporacyjnymi, we wszystkich czynnościach związanych z przygotowaniem sprawozdań finansowych i komunikacją korporacyjną w celu zapewnienia akcjonariuszom oraz innym osobom prawdziwych i dokładnych informacji dotyczących sytuacji ekonomicznej, finansowej oraz pozycji bilansowej spółki i jej podmiotów zależnych;
- 2) będą rygorystycznie przestrzegać wszystkich przepisów prawa dotyczących utrzymywania kapitału, tak aby nie naruszyć praw wierzycieli ani innych osób;
- 3) zapewnią prawidłowe działanie Spółki i Dyrektorów korporacyjnych, gwarantując i pomagając przy wszelkich, przewidzianych prawem formach kontroli wewnętrznej zarządzania spółką, jak również zagwarantują możliwość swobodnego i odpowiedniego wyrażania woli przez zgromadzenie akcjonariuszy;
- 4) będą wysyłać wszystkie informacje wymagane przez przepisy prawa i regulacje do odpowiednich organów nadzoru, niezwłocznie, starannie i w dobrej wierze oraz nie utrudniając organom nadzoru wykonywania ich obowiązków, w jakikolwiek sposób;
- 5) wprowadzą system zarządzania BHP, aby umożliwić spółce kontrolowanie zdrowia i bezpieczeństwa w sytuacjach narażonych na ryzyko w środowisku pracy i opracują odpowiednie wewnętrzne środki kontroli, aby zapobiegać zagrożeniom związanym z naruszeniami prawa pracy (zgodnie z obowiązującymi w danym kraju przepisami prawa pracy).

Załącznik A: Uwagi dotyczące cytowanych artykułów prawa włoskiego

A1 - Przesłępstwa przeciwko administracji publicznej

- **Defraudacja srodków państwowych, srodków innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art. 316 bis CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy po otrzymaniu finansowania lub wkładu ze strony włoskiego rządu, innych podmiotów publicznych lub Unii Europejskiej, uzyskane sumy nie są wykorzystane na przewidziane dla nich cele (w istocie, przestępstwo to polega na sprzeniewierzeniu - również częściowemu - uzyskanych sum, niezależnie od tego, czy planowane działania zostały przeprowadzone czy nie).

Zważywszy, że popełnienie przestępstwa zbiega się w czasie z fazą wykonania, może ono być również związane z finansowaniem otrzymanym w przeszłości, które nie jest obecnie przeznaczone na cele, na które zostało wypłacone.

- **Niesłuszne uzyskanie wkładów finansowych, finansowania lub innych wypłat pieniężnych od państwa, innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art.316 CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy przez użycie lub złożenie fałszywych sprawozdań lub dokumentów albo pominięcie obowiązkowych informacji niesłusznie uzyskane zostały wkłady, finansowanie, subsydiowane pożyczki lub inne wypłaty podobnego rodzaju, przyznane lub przydzielone przez państwo, inne podmioty publiczne lub Unię Europejską.

W takim przypadku, w przeciwieństwie do poprzedniego punktu (art.316bis), w tym przestępstwie sposób wykorzystania wypłat jest nieistotny, ponieważ zostaje ono popełnione w chwili uzyskania finansowania. Należy także podkreślić, że jest to przestępstwo rezydualne, które może mieć zastosowanie w sytuacjach, w których przestępca nie wykazał zamiaru defraudacji koniecznego do zakwalifikowania przestępstwa jako defraudacji srodków państwowych.

- **Wymuszenie (art.317 CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy urzędnik publiczny lub osoba odpowiedzialna za usługę publiczną nadużywa swojej pozycji w celu uzyskania - dla siebie lub innych osób - pieniędzy lub innych nienależnych jemu/jej lub im korzyści. W omawianym tu przypadku, przewidzianym przez Dekret ustawodawczy nr 231/2001, to przestępstwo ma jedynie zastosowanie rezydualne. W odniesieniu do stosowania wyżej wspomnianego Dekretu, ten rodzaj przestępstwa może mieć zastosowanie w szczególności, gdy pracownik lub przedstawiciel spółki Grupy pomaga urzędnikowi publicznemu w przestępstwie lub do niego podżega, podczas gdy urzędnik ten, nadużywając swojego stanowiska, żąda od osób trzecich, aby wykonywały nienależne lub niezgodne z prawem usługi (z zastrzeżeniem, że spółka Grupy osiąga przy tym korzyści/przewagę).

- **Korupcja przy wykonywaniu czynności urzędowych lub przez czyny niezgodne z obowiązkami urzędowymi (art.318, 319 i 319bis CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy urzędnik publiczny otrzymuje - dla siebie lub w imieniu innych - pieniądze lub inne korzyści w zamian za wykonanie, pominięcie lub opóźnienie pewnych czynności urzędowych związanych z pełnionym stanowiskiem (zapewniając w ten sposób korzyści stronie dopuszczającej się korupcji).

Zachowanie urzędnika publicznego może uwidocznic się zarówno w wypełnianiu przez niego/nią obowiązków (np. przyspieszenie rozpatrzenia sprawy, gdy dokonanie formalności z nią związanych znajduje się w jego/jej kompetencjach), jak i w czynności sprzecznej z jej/jego obowiązkami (np. urzędnik publiczny, który przyjmuje pieniądze, aby zagwarantować wygraną w przetargu).

Przestępstwo to różni się od wymuszenia tym, że między stroną(ami) korumpowaną(y)mi a korumpującą(y)mi istnieje porozumienie, mające na celu zapewnienie obopólnych korzyści, podczas gdy w przypadku wymuszenia, strona prywatna jest ofiarą zachowania urzędnika publicznego lub osoby odpowiedzialnej za usługę publiczną.

- **Korupcja przy czynnościach sądowych (art.319 CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy spółka uczestniczy w postępowaniu sądowym i w celu uzyskania w nim przewagi przekupuje urzędnika publicznego (nie chodzi tu wyłącznie o sędziego/sędzię śledczego, lecz także urzędnika sądu lub innego urzędnika).

- **Nakłanianie do korupcji (art.322 CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy urzędnikowi publicznemu zostaje zaoferowana łapówka, przy czym urzędnik taki odmawia przyjęcia proponowanych nielegalnych pieniędzy/korzyści.

- **Oszustwo wobec państwa, innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art. 640, punkt II, nr 1 CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy bezprawna korzyść zostaje uzyskana przy pomocy oszustwa lub wprowadzenia w błąd, z zamiarem oszukania i zdefraudowania środków na szkodę państwa, organu publicznego lub Unii Europejskiej.

Do tego przestępstwa może dojść na przykład w przypadku świadomego złożenia w organie administracji publicznej fałszywej i niedokładnej dokumentacji lub informacji związanej z zaproszeniem do składania ofert w celu wygrania przetargu.

- **Poważne oszustwo w celu uzyskania środków publicznych (art.640 bis CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi w sytuacji, środki lub dotacje publiczne zostają uzyskane w drodze oszustwa.

Do oszustwa może dojść w przypadku, gdy w celu uzyskania publicznego finansowania przedstawione zostaną nieprawdziwe informacje lub fałszywa dokumentacja.

- **Oszustwo komputerowe wobec państwa, innych organów publicznych lub Unii Europejskiej (art.640 CP)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy w wyniku zmiany funkcji informacyjnych lub systemu komputerowego albo manipulacji danymi znajdującymi się w takich systemach w drodze oszustwa uzyskane zostają bezprawne korzyści, powodując w ten sposób szkody wobec osób trzecich. W istocie, do przestępstwa tego może dojść, gdy po uzyskaniu finansowania dochodzi do naruszenia takich systemów celem wprowadzenia kwoty finansowania, wyższej niż kwota uzyskana zgodnie z prawem.

- **Defraudacja, wymuszenie, korupcja i nakłanianie do korupcji członków organów Wspólnot Europejskich i zagranicznych funkcjonariuszy publicznych Wspólnot Europejskich i państw (art.322 bis CP)**

Przestępstwa karne defraudacji, wymuszenia, korupcji oraz nakłaniania do korupcji mają zastosowanie w odniesieniu do:

- członków Komisji Wspólnot Europejskich oraz Parlamentu Europejskiego, Trybunału Sprawiedliwości oraz Trybunału Obrachunkowego Wspólnot Europejskich;
- urzędników lub agentów zatrudnianych na podstawie umowy zgodnie ze regulaminem pracowniczym urzędników Wspólnot Europejskich lub reżimów obowiązujących przedstawicieli Wspólnot Europejskich;
- osoby skierowane przez państwa członkowskie lub inne publiczne lub prywatne organy Wspólnot Europejskich do pełnienia obowiązków odpowiadających obowiązkom urzędników lub przedstawicieli Wspólnot Europejskich;
- członków i urzędników organów utworzonych na podstawie Traktatów ustanawiających Wspólnoty Europejskie;
- osoby, które na obszarze innych państw członkowskich Unii Europejskiej wykonują obowiązki lub czynności odpowiadające obowiązkom lub czynnościom wykonywanym przez urzędników publicznych oraz osoby, którym powierzono pełnienie służby publicznej. Zapisy art.321 CP (kara za korupcję) i art.322 CP (nakłanianie do korupcji) - ust. pierwszy i drugi - mają zastosowanie także w przypadkach, gdy dana korzyść pieniężna lub inna korzyść jest dawana, oferowana lub obiecywana:
  - 1) osobom wskazane w pierwszym ustępie tego Artykułu;
  - 2) osobom wykonującym obowiązki lub czynności odpowiadające obowiązkom lub czynnościom wykonywanym przez urzędników publicznych i osoby, którym powierzono pełnienie służby

publicznej na terenie innych państw lub międzynarodowych organizacji publicznych, w przypadku, gdy czyn bezprawny został popełniony celem osiągnięcia nienależnej korzyści własnej lub korzyści dla innych w ramach operacji gospodarczych o charakterze międzynarodowym.

Przesłanką do porównania osób, o których mowa w pierwszym ustępie, do urzędników publicznych jest wykonywanie przez nich analogicznych obowiązków i czynności, a w pozostałych przypadkach wykonywanie przez nich obowiązków i czynności analogicznych do osób, którym powierzono pełnienie służby publicznej.

A2 - Przestępstwa gospodarcze

- **Falszywe sprawozdania/komunikaty spółki ze szkodą dla udziałowców lub wierzycieli (art.2621 i 2622 CC)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy w sprawozdaniach finansowych lub raportach spółki lub grupy albo innej komunikacji korporacyjnej wymaganej na mocy prawa, zamieszczane są fałszywe stwierdzenia dotyczące stanu faktycznego, z zamiarem wprowadzenia w błąd lub oszukania akcjonariuszy, wierzycieli lub opinii publicznej odnośnie sytuacji ekonomicznej, finansowej lub pozycji bilansowej spółki lub grupy. Przestępstwo stanowi również pominięcie informacji - wymaganych na mocy prawa - z zamiarem wprowadzenia w błąd lub oszukania, jak wyżej.

- **Falszywe sprawozdania lub komunikaty wydawane przez firmy audytorskie (art.2624 CC)**

Do popełnienia tego przestępstwa dochodzi, gdy niezależni audytorzy spółki przekazują fałszywe informacje lub ukrywają informacje dotyczące sytuacji ekonomicznej, finansowej lub pozycji bilansowej spółki w celu uzyskania bezprawnych korzyści, dla siebie lub innych osób.

Kara będzie surowsza, jeśli w wyniku działania takich niezależnych audytorów odbiorca fałszywych informacji poniesie straty finansowe.

Oprócz odpowiedzialności za przestępstwo ponoszonej przez niezależnych audytorów, w przestępstwie mogą uczestniczyć również przez współdział organy rachunkowości finansowej spółki i jej pracownicy. Zgodnie z art.110 włoskiego Kodeksu Karnego, do odpowiedzialności może zostać pociągnięty każdy dyrektor, biegły rewident lub inny członek badanej spółki, jeśli okaże się, że zainicjował bezprawne zachowanie niezależnych audytorów związane z czynem przestępczym lub o nim zdecydował.

- **Utrudnianie kontroli (art.2625 CC)**

Przestępstwo karne polega na ukrywaniu dokumentów lub stosowaniu innych środków mających na celu utrudnienie lub niedopuszczenie do przeprowadzenia uprawnionych czynności kontrolnych lub audytorskich przez akcjonariuszy, inne organy korporacyjne lub niezależnych audytorów spółki.

- **Niesłuszny zwrot wkładów (art.2626 CC)**

Z zasady, spółka nie zwraca żadnych wkładów kapitałowych, także symulowanych, inaczej niż poprzez zasadne obniżenie kapitału zakładowego dla swoich akcjonariuszy oraz nie zwalnia akcjonariuszy z obowiązków jego wykonania.

- **Nielegalna dystrybucja zysków i rezerw (art.2627 CC)**

To przestępstwo karne polega na wypłacaniu zysków lub zaliczek na poczet zysków, w przypadku gdy zyski takie nie zostały osiągnięte lub przypisane z mocy prawa do rezerw albo na wypłacaniu rezerw, nawet jeśli nie stanowią one zysków, które z mocy prawa nie mogą być wypłacane.

- **Nielegalne operacje na akcjach lub udziałach spółki lub spółki dominującej (art.2628 CC)**

To przestępstwo karne polega na nabywaniu lub obejmowaniu akcji lub kapitału zakładowego w spółce kontrolującej, co powoduje naruszenie integralności kapitału zakładowego lub niewypłacalnych rezerw.

- **Działania szkodliwe dla wierzycieli (art.2629 CC)**

Do przestępstwa karnego dochodzi, gdy z naruszeniem prawa ochrony wierzycieli, dokonywane jest obniżanie kapitału zakładowego lub fuzje z innymi spółkami lub podział spółki, które mogą spowodować szkodę wobec wierzycieli.

- **Niepowiadomienie o konflikcie interesów (art.2629 bis CC)**

Do przestępstwa karnego dochodzi, gdy członek Rady Dyrektorów posiadający notowane na giełdzie akcje nie przekaze innym członkom Rady oraz biegłym rewidentom, informacji, że on/ona lub osoba trzecia jest zainteresowany/a określonym działaniem spółki, co w wyniku niedopełnienia tego obowiązku może spowodować szkody wobec spółki lub osób trzecich.

- **Symulowane tworzenie kapitału (art.2632 CC)**

Do przestępstwa karnego dochodzi, gdy kapitał spółki jest fałszywie tworzony lub zwiększany poprzez emisję akcji lub kapitału zakładowego w spółce po kwocie niższej niż ich wartość nominalna; akcje lub kapitał zakładowy są wzajemnie subskrybowane; wartość wkładu rzeczowego, należności lub aktywów wspólnych zostaje znacznie zawyżona w chwili przekształcenia spółki.

- **Niesłuszny podział aktywów przez syndyków masy upadłościowej/likwidatorów (art.2633 CC)**

Do przestępstwa karnego dochodzi, gdy aktywa wspólne zostają podzielone pomiędzy akcjonariuszy przed spłatą wierzycieli spółki lub gdy przydzielane zostają pieniądze konieczne do zaspokojenia ich roszczeń, co może spowodować szkody wobec tych wierzycieli.

- **Nielegalny wpływ na zgromadzenie akcjonariuszy (art.2636 CC)**

To przestępstwo karne polega typowo na postępowaniu, w wyniku którego ustanowiona zostaje – przez symulowane działania lub oszustwo – większość na zgromadzeniu akcjonariuszy w celu osiągnięcia nieuczciwych zysków dla siebie lub innych osób.

- **Agiotage (manipulowanie akcjami i manipulowanie rynkiem) (art.2637 CC)**

To przestępstwo karne polega na rozpowszechnianiu fałszywych informacji lub dokonywaniu fikcyjnych transakcji lub innych oszustw, które mogą mieć znaczący wpływ na zmianę cen instrumentów finansowych, które nie są notowane na giełdzie lub w przypadku których nie został złożony wniosek o wprowadzenie na giełdę lub znacząco wpływać na zaufanie opinii publicznej, co do stabilności finansowej banków lub grup banków.

- **Utrudnianie wykonywania obowiązków publicznym organom nadzoru (art.2638 CC)**

Do tego przestępstwa karnego dochodzi, gdy spółka przedstawia fałszywe informacje na temat stanu faktycznego w wymaganych przez prawo informacjach przekazywanych organom nadzoru, z zamiarem utrudniania ich działania, także w przedmiocie oceny sytuacji ekonomicznej, finansowej lub pozycji bilansowej spółki, przedmiotu nadzoru albo w drodze oszustwa pomija lub ukrywa – w całości lub w części – informacje, które powinny zostać przekazane na temat danej sytuacji.

A3 - Przeszpstwa terrorystyczne lub łamanie porztku demokratycznego

A) Artykuły włoskiego Kodeksu karnego

- **Dziaalnosc wywrotowa (art.270 CP)**

To przestpstwo karne polega na propagowaniu, zakladaniu, organizowaniu lub zarzadzaniu na terytorium panstwa stowarzyszeniami, ktorych celem jest w brutalny sposob ustanowic dyktature wybranej klasy spolecznej ponad innymi lub zlikwidowac wybrana klase spoleczna albo w dowolny sposob umyslnie zniszczyc ustanowione w panstwie systemy gospodarcze lub spoleczne lub ktorych celem jest brutalne zwalczanie systemow politycznych i prawnych.

- **Organizacje propagujace terroryzm, a w tym terroryzm miedzynarodowy lub łamanie porztku demokratycznego (art.270bis CP)**

To przestpstwo karne popelnia osoba, ktora propaguje, zaklada, organizuje, zarzadza lub finansuje stowarzyszenia, ktore planuja popelnienie aktow przemocy w celach terrorystycznych lub łamania porztku demokratycznego.

Zgodnie z prawem karnym, z celem terrorystycznym mamy do czynienia takze wowczas, gdy akty przemocy sa skierowane przeciwko innemu panstwu, instytucji lub organizacji miedzynarodowej.

- **Wspieranie organizacji terrorystycznych lub wywrotowych (art.270 CP)**

To przestpstwo karne polega na pomaganiu stowarzyszeniom, ktore udzielaja schronienia lub zapewniaja zywnosc, zakwaterowanie, transport i narzedzia komunikacji osobie, ktora jest czlonkiem stowarzyszen wymienionych w poprzednich artykulach 270 i 270 bis CP. Przeszpstwo nie jest karalne w przypadku osoby popelniajacej je na rzecz bliskiego krewnego.

- **Ataki w celach terrorystycznych lub wywrotowych (art.280 CP)**

Zgodnie z tym przepisem, karze podlega kazda osoba, ktora dokonuje zamachu na zycie lub bezpieczenstwo osoby w celach terrorystycznych lub łamania porztku demokratycznego.

To przestpstwo karne jest uznawane za cięzsze, jezeli skutkiem tego czynu jest powazne przestpstwo lub smierc osoby lub kiedy czyn jest popelniony przeciwko osobom pelniacym funkcje sadownicze lub karne lub zwiazane z bezpieczenstwem publicznym, w czasie lub z powodu pelnienia tych funkcji.

- **Porwanie w celach terrorystycznych lub łamania porztku demokratycznego (art.289bis CP)**

To przestpstwo karne polega na porwaniu osoby w celach terrorystycznych lub łamania porztku demokratycznego. Przeszpstwo jest uznawane za cięzsze, jezeli dojdzie do zamierzonej lub niezamierzonej smierci porwanej osoby.

- **Naklanianie do popelniania przestpstw przeciwko panstwu (art.302 CP)**

Prawo stanowi, ze karze podlega kazda osoba, ktora naklania inna osobe do popelnienia jednego z niezawinionych przestpstw przeciwko panstwu przewidzianych przez włoski Kodeks karny, za ktore prawo przewiduje karę pozbawienia wolnosci lub dozycia, jezeli naklanianie takie bedzie skuteczne lub karę wiazania od roku do osmiu lat, jezeli bedzie skuteczne, ale przestpstwo nie zostanie popelnione.

- **Spisek polityczny w drodze porozumienia i stowarzyszenia (art.304 i 305 CP)**

Prawo stanowi, ze karze podlega kazda osoba, ktora popelnia jedno z przestpstw wymienionych w poprzednim punkcie (art.302 CP)

- **Tworzenie lub uczestniczenie w organizacjach zbrojnych oraz wspieranie konspiratorów lub członków organizacji zbrojnej (art.306 CP)**

Do tego przestępstwa karnego dochodzi, gdy w celu dokonania jednego z przestępstw wskazanych w wyżej wspomnianym art. 302 CP, utworzona zostaje zbrojna organizacja.

B) Specjalne ustawy

- **Art. art. 1 Ustawy nr 15 z dnia 6 lutego 1980 r.** przewiduje okoliczność obciążającą, która może zostać zastosowana do każdego przestępstwa „popelnionego w celach terrorystycznych lub łamania porządku demokratycznego”. Oznacza to, że każde przestępstwo przewidziane przez włoski Kodeks karny lub specjalne ustawy, także, gdy nie jest ono bezpośrednio ukierunkowane na karanie terroryzmu, może zostać uznane - pod warunkiem, że jest popelnione w ww. celu - za jedno z takich przestępstw, które zgodnie z art. 25 mogą stanowić przesłankę do postawienia zarzutu odpowiedzialności wobec podmiotu prawnego.
- Dodatkowo ustawy ukierunkowane na zapobieganie przestępstwom popelnionym w celach terrorystycznych to **ustawa nr 342 z dnia 10 maja 1976 r.** o zwalczaniu przestępstw przeciwko bezpieczeństwu nawigacji lotniczej i **ustawa nr 422 z 28 grudnia 1989 r.** o zwalczaniu przestępstw przeciwko bezpieczeństwu nawigacji morskiej oraz przestępstw przeciwko instalacjom stałym na platformach międzykontynentalnych.

C) Art. 2 Konwencji Nowojorskiej z 9 grudnia 1999 r.

Powyższy artykuł stanowi, że przestępstwo popelnia każda osoba, która z użyciem dowolnych, dostępnych jej środków, bezpośrednio lub pośrednio, nielegalnie i świadomie, dostarcza lub gromadzi środki z zamiarem wykorzystania ich lub posiadając wiedzę, że są przeznaczone do wykorzystania, w całości lub w części, w celu dokonania:

- (a) czynu stanowiącego przestępstwo karne w zakresie określonym w jednym z traktatów wymienionych w załączniku, lub
- (b) innego czynu mającego na celu spowodowanie śmierci lub poważnego uszczerbku na zdrowiu osoby cywilnej lub innej osoby nie biorącej czynnego udziału we wrogich działaniach w sytuacji konfliktu zbrojnego, gdy celem takiego czynu, ze względu na jego charakter lub kontekst, jest zastraszenie ludności lub zmuszenie rządu lub organizacji międzynarodowej do wykonania lub zaniechania wykonania danego działania.

Aby czyn stanowił jedno z wyżej wymienionych przestępstw karnych, nie jest konieczne, aby środki zostały faktycznie wykorzystane w celu popelnienia przestępstwa opisanego w podpunktach (a) lub (b). Niemniej do przestępstwa dochodzi, gdy osoba dopuszcza się próby popelnienia przestępstwa, tak jak zdefiniowano to powyżej.

Podobnie, osoba popelnia przestępstwo, jeżeli:

- (a) uczestniczy w przestępstwie jako współsprawca, jak określono w ww. ustępie;
- (b) organizuje lub kieruje innymi osobami w przestępstwie, jak zdefiniowano w ww. ustępie;
- (c) przyczynia się do popelnienia jednego lub więcej przestępstw opisanych w ww. ustępie przez grupę osób działających we wspólnym celu. Udział takiej osoby w przestępstwie musi być zamierzony oraz:
  - i) dokonany w celu wspierania działalności przestępczej lub celów przestępczych grupy, w przypadku gdy taka działalność lub takie cele stanowią przestępstwo, lub
  - ii) dokonany z pełną świadomością zamiaru popelnienia przestępstwa przez grupę.

A4 - Przestępstwa przeciwko osobie

- **Zmuszanie lub przetrzymywanie osoby w warunkach niewoli lub poddaństwa (art.600 CP)**

Do przestępstwa karnego dochodzi, gdy osoba zostaje zmuszona do niewolnictwa lub podobnego stanu.

- **Prostytucja dziecięca (art.600bis CP)**

Do przestępstwa karnego dochodzi, gdy osoba zmusza inną osobę poniżej 18 roku życia do prostytucji, sprzyja lub czerpie korzyści z prostytucji.

Ponadto, przestępstwo uczestniczenia w aktach seksualnych z osobą nieletnią w wieku od 14 do 16 lat w zamian za korzyści pieniężne lub inne korzyści ekonomiczne jest również ścigane, z zastrzeżeniem, że czyn ten nie stanowi poważniejszego przestępstwa.

- **Pornografia dziecięca (art.600 CP)**

To przestępstwo karne dotyczy wykorzystywania osób poniżej 18 roku życia w celu tworzenia obrazów pornograficznych lub produkowania materiałów pornograficznych, jak również handlu i świadomego dysponowania, bezpłatnie lub dobrowolnie, takim materiałem.

Przestępstwo to zachodzi również, gdy materiał pornograficzny jest rozprowadzany, rozpowszechniany lub upubliczniany, przy pomocy dowolnych środków, także za pomocą komputera, oraz kiedy wiadomości lub informacje są rozprowadzane lub rozpowszechniane w celu nagabywania lub wykorzystywania seksualnego osób nieletnich poniżej 18 roku życia.

- **Posiadanie materiałów pornograficznych (art.600 CP)**

To przestępstwo karne zachodzi, gdy osoba świadomie zamawia lub pokazuje materiały pornograficzne, także skomputeryzowane, wyprodukowane przy pomocy seksualnego wykorzystywania osób nieletnich poniżej 18 roku życia.

- **Turystyka propagująca wykorzystywanie seksualne dzieci (art.600 CP)**

To przestępstwo karne zachodzi, gdy organizowane są lub propagowane wycieczki/podróże, mające na celu korzystanie z prostytucji na szkodę osób nieletnich lub w dowolny sposób związane z taką działalnością.

- **Handel ludźmi (art.601 CP)**

To przestępstwo karne zachodzi, gdy prowadzony jest handel niewolnikami lub osobami znajdującymi się w stanie podobnym do niewolnictwa. Kiedy przypadek taki dotyczy osoby nieletniej poniżej 18 roku życia, prawo przewiduje dłuższe wyroki więzienia.

- **Sprzedż i nabywanie niewolników (art.602 CP)**

To przestępstwo karne zachodzi, gdy osoba wypożycza lub sprzedaje inną osobę, która znajduje w stanie niewolnictwa lub w stanie podobnym do niewolnictwa lub przywłaszcza sobie i kupuje lub utrzymuje tę osobę w wyżej wspomnianym stanie.

- **Praktyka okaleczania żeńskich narządów płciowych (art.583bis CP)**

To przestępstwo karne zachodzi, gdy wykonywane jest okaleczanie żeńskich narządów płciowych, mimo że brak jest ku temu przesłanek terapeutycznych. W przypadku tego przestępstwa, praktyka okaleczania żeńskich narządów płciowych oznacza wycięcie łechtaczki, wycięcie i infibulację oraz inne praktyki powodujące podobne skutki.

A5 - Przeszpstwa nadużyć na rynku

- **Handel poufnymi informacjami (insider trading) (art.84 Dekretu ustawodawczego nr 58 z dnia 24 lutego 1998 r.)**

Każda osoba posiadająca informacje poufne z uwagi na swoje członkostwo w organach administracyjnych, kierowniczych lub nadzorczych danego emitenta, udział w kapitale emitenta lub wykonywanie swojej pracy, zawodu lub obowiązków, a w tym obowiązków publicznych, lub stanowisko, popełnia przestępstwo karne handlu informacjami poufnymi, gdy:

- kupuje, sprzedaje lub realizuje inne transakcje - bezpośrednio lub pośrednio, na rachunek własny lub osoby trzeciej - związane z instrumentami finansowymi, wykorzystując informacje wewnętrzne uzyskane w wyżej opisany sposób
- ujawnia takie informacje innym osobom, w sposób który wykracza poza normalne wykonywanie jego/jej pracy, zawodu, obowiązków lub stanowiska (niezależnie od tego, czy osoby otrzymujące takie informacje wykorzystają je do przeprowadzenia transakcji czy nie);
- poleca innym lub nakłania innych, na podstawie posiadanych przez siebie informacji wewnętrznych, do przeprowadzenia transakcji, o których mowa w pierwszym punkcie.

Ponadto jeśli osoba, która weszła w posiadanie informacji wewnętrznych w wyniku przygotowywania lub popełniania przestępstw karnych, uczestniczy w którymkolwiek z opisanych powyżej działań (np. haker, który przez nielegalny dostęp do systemu informatycznego spółki uzyskuje dostęp do informacji poufnych lub wpływających na cenę) popełnia przestępstwo karne handlu informacjami poufnymi (insider trading).

- **Manipulowanie rynkiem (market rigging) (art.185 Dekretu ustawodawczego nr 58 z dnia 24 lutego 1998 r.)**

Każda osoba, która rozpowszechnia fałszywe informacje (tzn. manipuluje ujawnieniem) lub tworzy fikcyjne transakcje albo stosująca inne narzędzia, które mogą spowodować znaczącą zmianę ceny instrumentów finansowych (tzn. manipuluje obrotem), popełnia przestępstwo karne manipulowania rynkiem. Ponadto w przypadku rozpowszechniania fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji, ten rodzaj manipulowania rynkiem obejmuje również wprowadzające w błąd informacje tworzone w wyniku naruszenia obowiązków ujawniania informacji przez emitenta lub inne strony, zgodnie z wymogami ujawniania informacji.

A6 - Przestępstwa międzynarodowe

W art. 10 ustawy nr 146 z dnia 16 marca 2006 r., opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Republiki Włoskiej dnia 11 kwietnia 2006 r., przestępstwo międzynarodowe definiowane jest jako przestępstwo podlegające karze więzienia w minimalnych wymiarze czterech lat, w które zaangażowana jest zorganizowana grupa przestępcza, a które:

- zostało popełnione w więcej niż jednym państwie; lub
- zostało popełnione w jednym państwie, ale znaczna część jego przygotowań, planowania, kierowania i kontroli odbyła się w innym państwie; lub
- zostało popełnione w więcej niż jednym państwie, ale uczestniczy w nim grupa przestępcza zaangażowana w działalność przestępczą w więcej niż jednym państwie; lub
- zostało popełnione w jednym państwie, ale ma znaczny wpływ na inne państwo.

Spółka ponosi odpowiedzialność za następujące przestępstwa popełnione w jej imieniu lub na jej korzyść, jeśli są to przestępstwa międzynarodowe, zgodnie z powyższą definicją:

• Wymuszenie okupu (art.416 CP)

To przestępstwo zachodzi, gdy grupa trzech lub więcej osób spiskuje w celu popełnienia różnego rodzaju przestępstw. Osoby, które propagują, tworzą lub organizują spisek podlegają karze, wyłącznie za wspomniane przestępstwo, pozbawienia wolności od trzech do siedmiu lat. Sam fakt uczestniczenia w organizacji podlega karze pozbawieniem wolności od roku do pięciu lat.

• Wymuszanie okupu typu mafijnego (art.416bis CP)

To przestępstwo przewiduje, że osoba należąca do organizacji typu mafijnego, składającej się z trzech lub więcej osób, podlega karze pozbawienia wolności od pięciu do dziesięciu lat.

Osoby, które propagują, kierują lub organizują taką organizację podlegają karze pozbawienia wolności od siedmiu do dwunastu lat.

Organizacja jest organizacją typu mafijnego, jeśli jej członkowie używają zastraszania opartego na członkostwie w tej organizacji oraz wymuszają dzięki niemu podporządkowanie i znowę milczenia w celu popełniania przestępstw, zdobywania kontroli - bezpośrednio lub pośrednio - nad działalnością gospodarczą, koncesjami, upoważnieniami, kontraktami i służbami publicznymi lub w celu osiągnięcia bezprawnych zysków lub korzyści dla siebie lub innych.

• Nakłanianie do nieskładania zeznań lub nakłanianie do składania fałszywych zeznań przed organami wymiaru sprawiedliwości (art.377bis CP)

To przestępstwo zachodzi, gdy osoba używa przemocy lub gróźb albo oferuje lub obiecuje korzyści pieniężne lub inne korzyści, aby nakłonić inne osoby, które zostały wezwane przez władze sądowicze, do nieskładania zeznań lub do składania fałszywych zeznań, które mogą zostać wykorzystane w postępowaniu karnym, w przypadku gdy nakłaniana osoba ma prawo nie odpowiedzieć na takie wezwanie. Przewidywaną karą jest pozbawienie wolności od dwóch do sześciu lat.

• Pomoc sprawcy (art.378 CP)

To przestępstwo zachodzi, gdy osoba otrzymuje pomoc mając na celu uniknięcie śledztwa lub uniknięcie przeszukania przez władze, będących następstwem popełnienia przestępstwa. Przewidywana kara to pozbawienie wolności do czterech lat.

• Wymuszenie okupu w celu przemytu zagranicznego, przetworzonego tytoniu (art.291 Dekretu prezydenckiego nr 43/1973)

To przestępstwo zachodzi, gdy grupa trzech lub więcej osób spiskuje w celu wprowadzenia na rynek, sprzedawania, transportowania, nabywania lub posiadania na terytorium kraju zagranicznego, przetworzonego tytoniu w ilości większej niż 10 kilogramów.

Osoby propagujące, tworzące, kierujące, organizujące lub finansujące spisek podlegają karze pozbawienia wolności od trzech do ośmiu lat. Uczestnicy są karani pozbawieniem wolności od jednego do sześciu lat.

- **Wymuszenie okupu w celu przemytu narkotyków i substancji psychotropowych (art. 74 Dekretu prezydenckiego nr 309/1990)**

Do przestępstwo dochodzi, gdy grupa trzech lub więcej osób spiskuje w celu hodowania, produkowania, wytwarzania, ekstrahowania, rafinowania, sprzedawania lub wprowadzania do sprzedaży, oferowania, przekazywania, rozprowadzania, transportowania, zaopatrywania innych, wysyłania, przewożenia lub wysyłania tranzytem albo dostarczania narkotyków lub substancji psychotropowych w dowolnym celu.

Osoby propagujące, tworzące, kierujące, organizujące lub finansujące spisek podlegają karze pozbawienia wolności na minimum dwadzieścia lat. Uczestnicy podlegają karze pozbawienia wolności na minimum dziesięć lat.

- **Handel imigrantami (art.2 ust.3, 3 bis, i 5 Dekretu ustawodawczego nr 286/1998)**

To przestępstwo zachodzi, gdy osoba popełnia czyny mające na celu sprowadzenie na terytorium kraju innej osoby z naruszeniem przepisów imigracyjnych lub popełnia czyny mające na celu zapewnienie nielegalnego wstępu do innego państwa osobie, która nie jest jego obywatelem lub nie ma pozwolenia na stały pobyt albo umożliwia obcokrajowcowi pobyt w celu osiągnięcia bezprawnego zysku z nielegalnego statusu obcokrajowca.

W tym przypadku przestępca podlega karze pozbawienia wolności od czterech do piętnastu lat oraz grzywnie w wysokości 15.000 Euro na osobę (zgodnie z poszczególnymi popełnionymi przestępstwami kary mogą zostać zwiększone zgodnie z zapisami cytowanych reguł).

A7 - Nieumyślne spowodowanie śmierci i poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowanie uszczerbku na zdrowiu w wyniku naruszenia przepisów w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i zapobiegania wypadkom

• Nieumyślne spowodowanie śmierci (art.589 CP)

To przestępstwo zachodzi, gdy osoba nieumyślnie spowoduje śmierć innej osoby. Niemniej przestępstwo karne przewidziane przez Dekret ustawodawczy nr 231/2001 dotyczy jedynie przypadków, w których wypadek śmiertelny został spowodowany nie przez ogólne zaniedbanie, ale przez brak wiedzy, nieostrożność lub niedbalstwo, które polegają na naruszeniu przepisów w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa oraz zapobiegania wypadkom w pracy.

• Poważne lub bardzo poważne przypadki nieumyślnego spowodowania uszczerbku na zdrowiu (art.590 ust. 3 i art.583 CP)

Do tego przestępstwa dochodzi, gdy w wyniku działania osoby następuje skutek w postaci poważnego uszczerbku na zdrowiu innej osoby, z naruszeniem przepisów w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa oraz zapobiegania wypadkom w pracy.

Zgodnie z ust.1 art.583 włoskiego Kodeksu Karnego, uszczerbek na zdrowiu jest uznawany za poważny w następujących przypadkach:

- 1) jeśli skutkiem czynu jest choroba, która zagraża życiu poszkodowanej osoby albo choroba lub niezdolność do wykonywania normalnej pracy przez okres dłuższy niż czterdzieści dni;
- 2) jeśli skutkiem czynu jest trwałe uszkodzenie zmysłu lub organu.

Zgodnie z ust.2 art.583 włoskiego Kodeksu Karnego, uszczerbek na zdrowiu jest uznawany za poważny, jeśli skutkiem czynu jest:

- choroba, która faktycznie lub prawdopodobnie jest chorobą nieuleczalną;
- utrata zmysłu;
- utrata kończyny lub okaleczenie uniemożliwiające korzystanie z kończyny albo utrata funkcji organu lub zdolności do prokreacji lub trwała i poważna wada wymowy;
- deformacja lub trwałe oszpecenie twarzy.

• Nielegalne pośrednictwo i wykorzystywanie siły roboczej (art.603bis CP)

Do tego przestępstwa dochodzi, gdy osoba wykorzystuje, zatrudnia lub rekrutuje do wykorzystania przez osoby trzecie pracowników w warunkach złego traktowania, czerpiąc korzyści z ich potrzeb.

A8 - Przestępstwa prania brudnych pieniędzy

- **Przestępstwo przyjmowania korzyści (art.648 CP)**

Do tego przestępstwa dochodzi, gdy osoba kupuje, otrzymuje lub ukrywa pieniądze, towary lub inne zyski uzyskane w wyniku przestępstwa albo wykonuje inne operacje z nimi związane.

- **Pranie brudnych pieniędzy (art.648bis CP)**

Do tego przestępstwa dochodzi, gdy osoba zastępuje lub przekazuje pieniądze, towary lub inne zyski uzyskane w wyniku przestępstwa niespowodowanego zaniedbaniem albo wykonuje inne operacje z nimi związane w celu utrudnienia identyfikacji ich przestępczego pochodzenia.

To przestępstwo podlega karze pozbawienia wolności od czterech do dwunastu lat oraz grzywnie od 1032 Euro do 15 493 Euro. Kara jest wyższa, jeżeli czyn został popełniony w toku wykonywania czynności zawodowych.

- **Inwestowanie pieniędzy, towarów lub zysków nielegalnego pochodzenia (art.648 CP)**

Do tego przestępstwa dochodzi, gdy pieniądze, towary lub inne zyski uzyskane w wyniku przestępstwa są inwestowane w działalność gospodarczą lub finansową. W takim przypadku, przestępstwo to podlega karze pozbawienia wolności od czterech do dwunastu lat oraz grzywnie w wysokości od 1032 Euro do 15 493 Euro. Kara jest wyższa, jeżeli czyn został popełniony w toku wykonywania czynności zawodowych.

Załącznik B:

Odniesienia do przepisów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej

Wszelkie przepisy prawa włoskiego wskazane w niniejszym Programie przestrzegania należy uznać za obowiązujące w stosunku do planowanych użytkowników w zakresie określonym w Programie przestrzegania o ile przepisy te nie są sprzeczne z odpowiednimi przepisami powszechnie obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej prawa ze szczególnym uwzględnieniem przepisów wskazanych w niniejszym Załączniku B

B1 - Przepięstwa przeciwko organom publicznym

- **Rozdział XXIX Kodeksu karnego „Przepięstwa przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego”:**

Art. 222 [Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza]

- §1. Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli czyn określony w § 1 wywołało niewłaściwe zachowanie się funkcjonariusza lub osoby do pomocy mu przybranej, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

Art. 223 [Czynna napaść na funkcjonariusza publicznego]

- §1. Kto, działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub używając broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu albo środka obezwładniającego, dopuszcza się czynnej napaści na funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §2. Jeżeli w wyniku czynnej napaści nastąpił skutek w postaci ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 224 [Wywieranie wpływu na czynności urzędowe]

- §1. Kto przemocą lub groźbą bezprawną wywiera wpływ na czynności urzędowe organu administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Tej samej karze podlega, kto stosuje przemoc lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia funkcjonariusza publicznego albo osoby do pomocy mu przybranej do przedsięwzięcia lub zaniechania prawnej czynności służbowej.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §2 jest skutek określony w art. 156 §1 lub w art. 157 §1, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 224a [Falszywy alarm]

Kto wiedząc, że zagrożenie nie istnieje, zawiadamia o zdarzeniu, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób lub mieniu w znacznych rozmiarach lub stwarza sytuację, mającą wywołać przekonanie o istnieniu takiego zagrożenia, czym wywołuje czynność instytucji użyteczności publicznej lub organu ochrony bezpieczeństwa, porządku publicznego lub zdrowia mającą na celu uchylenie zagrożenia, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 224b [Nawiązka i świadczenie pieniężne w razie skazania za falszywy alarm]

W razie skazania za przestępstwo określone w art. 224a sąd orzeka:

- 1) nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości co najmniej 10.000 zł oraz
- 2) świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 w wysokości co najmniej 10.000 zł.

Art. 225 [Udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska i inspekcji pracy]

- §1. Kto osobie uprawnionej do przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Tej samej karze podlega, kto osobie uprawnionej do kontroli w zakresie inspekcji pracy lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej.
- §3. (uchylony).
- §4. Tej samej karze podlega, kto osobie upoważnionej do przeprowadzania czynności w zakresie nadzoru i kontroli w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub w placówkach zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowych.

Art. 226 [Znieważenie funkcjonariusza lub konstytucyjnego organu]

- §1. Kto znieważa funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- §2. Przepis art. 222 § 2 stosuje się odpowiednio.
- §3. Kto publicznie znieważa lub poniża konstytucyjny organ Rzeczypospolitej Polskiej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 227 [Przywłaszczenie funkcji publicznej]

Kto, podając się za funkcjonariusza publicznego albo wyzyskując błędne przeświadczenie o tym innej osoby, wykonuje czynność związaną z jego funkcją, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 228 [Sprzedajność pełniącego funkcję publiczną]

- §1. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §3. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §4. Karze określonej w §3 podlega także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy lub takiej korzyści żąda.
- §5. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową znacznej wartości albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- §6. Karom określonym w § 1-5 podlega odpowiednio także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej w państwie obcym lub w organizacji międzynarodowej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę lub takiej korzyści żąda, albo uzależnia wykonanie czynności służbowej od jej otrzymania.

Art. 229 [Przekupstwo]

- §1. Kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa, aby skłonić osobę pełniącą funkcję publiczną do naruszenia przepisów prawa lub udziela albo obiecuje udzielić takiej osobie korzyści majątkowej lub osobistej za naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

- §4. Kto osobie pełniącej funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji, udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej znacznej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- §5. Karom określonym w § 1-4 podlega odpowiednio także ten, kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w państwie obcym lub w organizacji międzynarodowej, w związku z pełnieniem tej funkcji.
- §6. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w §1-5, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte przez osobę pełniącą funkcję publiczną, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

Art. 230 [Płatna protekcja bierna]

- §1. Kto, powołując się na wpływy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi albo wywołując przekonanie innej osoby lub utwierdzając ją w przekonaniu o istnieniu takich wpływów, podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 230a [Płatna protekcja czynna]

- §1. Kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, polegające na bezprawnym wywarceniu wpływu na decyzję, działanie lub zaniechanie osoby pełniącej funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §3. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w §1 albo w §2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

Art. 231 [Nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza]

- §1. Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w §1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §3. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1 działa nieumyślnie i wyrządza istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §4. Przepisu §2 nie stosuje się, jeżeli czyn wyczerpuje znamiona czynu zabronionego określonego w art. 228.

Art. 231a [Ochrona prawna funkcjonariusza publicznego]

Z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych funkcjonariusz publiczny korzysta również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu lub zajmowanego stanowiska.

Art. 231b [Obrona konieczna]

- §1. Osoba, która w obronie koniecznej odpiera zamach na jakiegokolwiek cudze dobro chronione prawem, chroniąc bezpieczeństwo lub porządek publiczny, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.
- §2. Przepisu §1 nie stosuje się, jeżeli czyn sprawcy zamachu skierowany przeciwko osobie odpierającej zamach godzi wyłącznie w cześć lub godność tej osoby.

USTAWA z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym**▪ Rozdział 1 Przepisy ogólne****Art. 1**

3a. Korupcją, w rozumieniu ustawy, jest czyn:

- 1) polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu przez jakąkolwiek osobę, bezpośrednio lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji;
  - 2) polegający na żądaniu lub przyjmowaniu przez osobę pełniącą funkcję publiczną bezpośrednio, lub pośrednio, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści, w zamian za działanie lub zaniechanie działania w wykonywaniu jej funkcji;
  - 3) popełniany w toku działalności gospodarczej, obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na obiecywaniu, proponowaniu lub wręczaniu, bezpośrednio lub pośrednio, osobie kierującej jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującej w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści, dla niej samej lub na rzecz jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie;
  - 4) popełniany w toku działalności gospodarczej obejmującej realizację zobowiązań względem władzy (instytucji) publicznej, polegający na żądaniu lub przyjmowaniu bezpośrednio lub pośrednio przez osobę kierującą jednostką niezaliczaną do sektora finansów publicznych lub pracującą w jakimkolwiek charakterze na rzecz takiej jednostki, jakichkolwiek nienależnych korzyści lub przyjmowaniu propozycji lub obietnicy takich korzyści dla niej samej lub dla jakiegokolwiek innej osoby, w zamian za działanie lub zaniechanie działania, które narusza jej obowiązki i stanowi społecznie szkodliwe odwzajemnienie.
4. Działalnością godzącą w interesy ekonomiczne państwa, w rozumieniu ustawy, jest każde zachowanie mogące spowodować w mieniu:
- 1) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych,
  - 2) jednostki niezaliczanej do sektora finansów publicznych otrzymującej środki publiczne,
  - 3) przedsiębiorcy z udziałem Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego
- znaczną szkodę w rozumieniu art. 115 § 7 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.).

B2 - Przeszpstwa gospodarcze i urzdnicze

▪ Rozdział XXXIV Kodeksu karnego „Przeszpstwa przeciwko wiarygodnozi dokumentw”

Art. 270 [Falszerstwo materialne]

- §1. Kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolnozi albo pozbawienia wolnozi od 3 miesiacy do lat 5.
- §2. Tej samej karze podlega, kto wypeinia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa.
- §2a. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolnozi albo pozbawienia wolnozi do lat 2.
- §3. Kto czyni przygotowania do przeszpstwa określonego w § 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolnozi albo pozbawienia wolnozi do lat 2.

Art. 270a [Falszowanie dokumentw faktur]

- §1. Kto, w celu użycia za autentyczną, podrabia lub przerabia fakturę w zakresie okolicznozi faktycznych mogących miec znaczenie dla okrelenia wysokozi należnozi publicznoprawnej lub jej zwrotu albo zwrotu innej należnozi o charakterze podatkowym lub takiej faktury jako autentycznej używa, podlega karze pozbawienia wolnozi od 6 miesiacy do lat 8.
- §2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 wobec faktury lub faktur, zawierających kwotę należnozi ogółem, której wartoz lub łączna wartoz jest większa niż pięciokrotność kwoty okrełającej mienie wielkiej wartozi, albo z popełnienia przeszpstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, podlega karze pozbawienia wolnozi na czas nie krótszy od lat 3.
- §3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w §1 lub 2 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolnozi albo pozbawienia wolnozi do lat 2.

Art. 271 [Falszerstwo intelektualne]

- §1.3 Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę co do okolicznozi mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolnozi od 3 miesiacy do lat 5.
- §2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolnozi.
- §3. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyzi majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolnozi od 6 miesiacy do lat 8.

Art. 271a [Podanie w fakturze nieprawdy]

- §1. Kto wystawia fakturę lub faktury, zawierające kwotę należnozi ogółem, której wartoz lub łączna wartoz jest znaczna, poświadczając nieprawdę co do okolicznozi faktycznych mogących miec znaczenie dla okrelenia wysokozi należnozi publicznoprawnej lub jej zwrotu albo zwrotu innej należnozi o charakterze podatkowym lub takiej faktury lub faktur używa, podlega karze pozbawienia wolnozi od 6 miesiacy do lat 8.
- §2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w §1 wobec faktury lub faktur, zawierających kwotę należnozi ogółem, której wartoz lub łączna wartoz jest większa niż pięciokrotność kwoty okrełającej mienie wielkiej wartozi, albo z popełnienia przeszpstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu, podlega karze pozbawienia wolnozi na czas nie krótszy od lat 3.
- §3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w §1 lub 2 podlega karze pozbawienia wolnozi do lat 3.

Art. 272 [Wyludzenie podstępem poświadczenia nieprawdy]

Kto wyludza poświadczenie nieprawdy przez podstępne wprowadzenie w bład funkcjonariusza publicznego lub innej osoby upoważnionej do wystawienia dokumentu, podlega karze pozbawienia wolnozi do lat 3.

Art. 273 [Używanie dokumentów poświadczających nieprawdę - zawierających fałszerstwo intelektualne]

Kto używa dokumentu określonego w art. 271 lub 272, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 274 [Zbycie dokumentu tożsamości]

Kto zbywa własny lub cudzy dokument stwierdzający tożsamość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 275 [Posługiwanie się cudzym dokumentem. Wywóz za granicę]

- §1. Kto posługuje się dokumentem stwierdzającym tożsamość innej osoby albo jej prawa majątkowe lub dokument taki kradnie lub go przywłaszcza, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Tej samej karze podlega, kto bezprawnie przewozi, przenosi lub przesyła za granicę dokument stwierdzający tożsamość innej osoby albo jej prawa majątkowe.

Art. 276 [Niwelowanie dokumentu]

Kto niszczy, uszkadza, czyni bezużytecznym, ukrywa lub usuwa dokument, którym nie ma prawa wyłącznie rozporządzać, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 277 [Usuwanie znaków granicznych]

Kto znaki graniczne niszczy, uszkadza, usuwa, przesuwa lub czyni niewidocznymi albo fałszywie wystawia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 277a [Falszowanie faktur ze znaczną kwotą należności]

- §1. Kto dopuszcza się przestępstwa określonego w art. 270a §1 albo art. 271a §1 wobec faktury lub faktur, zawierających kwotę należności ogółem, której wartość lub łączna wartość jest większa niż dziesięciokrotność kwoty określającej mienie wielkiej wartości, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze 25 lat pozbawienia wolności.
- §2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w §1 podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 277b [Wysokość grzywny w razie skazania za fałszowanie faktur]

W razie skazania za przestępstwo określone w art. 270a § 1 lub 2, art. 271a § 1 lub 2 albo art. 277a § 1, grzywnę orzeczoną obok kary pozbawienia wolności można wymierzyć w wysokości do 3000 stawek dziennych.

Art. 277c [Nadzwyczajne złagodzenie kary lub odstąpienie od wymierzenia kary wobec sprawcy przestępstwa fałszowania faktur]

- §1. Sąd na wniosek prokuratora stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 270a § 1 lub 2 lub art. 271a § 1 lub 2, który zawiadomił o nim organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, a także wskazał czyny pozostające w związku z popełnionym przez niego przestępstwem i ich sprawców, zanim organ ten o nich się dowiedział.
- §2. Sąd na wniosek prokuratora może odstąpić od wymierzenia kary wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 270a § 1, 2 lub 3, art. 271a § 1, 2 lub 3 lub art. 277a § 2, który, oprócz spełnienia warunków określonych w § 1, zwrócił korzyść majątkową osiągniętą z popełnienia tego przestępstwa w całości albo w istotnej części.
- §3. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 277a § 1, który, oprócz spełnienia warunków określonych w § 1, zwrócił korzyść majątkową osiągniętą z popełnienia tego przestępstwa w całości albo w istotnej części.

Art. 277d [Nadzwyczajne złagodzenie kary wobec sprawcy przestępstwa fałszowania faktur]

Przepisy art. 277c § 1 i 3 stosuje się odpowiednio do sprawcy, który po wszczęciu postępowania ujawnił wobec organu powołanego do ścigania przestępstw wszystkie jemu znane, a nieznane dotychczas temu organowi istotne okoliczności przestępstwa, a także wskazał czyny pozostające w związku z popełnionym przez niego przestępstwem i ich sprawców.

▪ Rozdział XXXVI Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu”**Art. 296 [Wyrządzenie szkody w obrocie gospodarczym]**

- §1. Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §1a. Jeżeli sprawca, o którym mowa w §1, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, sprowadza bezpośrednie niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w §1 lub 1a działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §3. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 2 wyrządza szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §4. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w §1 lub 3 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §4a. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie przestępstwa określonego w §1a następuje na wniosek pokrzywdzonego.
- §5 Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie naprawił w całości wyrządzoną szkodę.

Art. 296a [Łapownictwo na stanowisku kierowniczym]

- §1. Kto, pełniąc funkcję kierowniczą w jednostce organizacyjnej wykonującej działalność gospodarczą lub pozostając z nią w stosunku pracy, umowy zlecenia lub umowy o dzieło, żąda lub przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, w zamian za nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku mogące wyrządzić tej jednostce szkodę majątkową albo stanowiące czyn nieuczciwej konkurencji lub niedopuszczalną czynność preferencyjną na rzecz nabywcy lub odbiorcy towaru, usługi lub świadczenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Tej samej karze podlega, kto w wypadkach określonych w §1 udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej.
- §3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w §1 lub 2 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §5. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w §2 albo w §3 w związku z §2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

Art. 296b (uchylony).**Art. 297 [Wyludzenie kredytu]**

- §1. Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od banku lub jednostki organizacyjnej prowadzącej podobną działalność gospodarczą na podstawie ustawy albo od organu lub instytucji dysponujących środkami publicznymi - kredytu, pożyczki pieniężnej, poręczenia, gwarancji, akredytywy, dotacji, subwencji, potwierdzenia przez bank zobowiązania wynikającego z poręczenia lub z gwarancji lub podobnego świadczenia pieniężnego na określony cel

gospodarczy, instrumentu płatniczego lub zamówienia publicznego, przedkłada podrobiony, przerobiony, poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego, instrumentu płatniczego lub zamówienia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

- §2. Tej samej karze podlega, kto wbrew ciążącemu obowiązkowi, nie powiadamia właściwego podmiotu o powstaniu sytuacji mogącej mieć wpływ na wstrzymanie albo ograniczenie wysokości udzielonego wsparcia finansowego, określonego w §1, lub zamówienia publicznego albo na możliwość dalszego korzystania z instrumentu płatniczego.
- §3. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wykorzystaniu wsparcia finansowego lub instrumentu płatniczego, określonych w §1, zrezygnował z dotacji lub zamówienia publicznego albo zaspokoił roszczenia pokrzywdzonego.

Art. 298 [Wyłudzenie odszkodowania]

- §1. Kto, w celu uzyskania odszkodowania z tytułu umowy ubezpieczenia, powoduje zdarzenie będące podstawą do wypłaty takiego odszkodowania, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie zapobiegł wypłacie odszkodowania.

Art. 299 [Pranie pieniędzy]

- §1. Kto środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości, pochodzące z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego, przyjmuje, posiada, używa, przekazuje lub wywozi za granicę, ukrywa, dokonuje ich transferu lub konwersji, pomaga do przenoszenia ich własności lub posiadania albo podejmuje inne czynności, które mogą udaremnić lub znacznie utrudnić stwierdzenie ich przestępnego pochodzenia lub miejsca umieszczenia, ich wykrycie, zajęcie albo orzeczenie przepadku, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. Karze określonej w §1 podlega, kto będąc pracownikiem lub działając w imieniu lub na rzecz banku, instytucji finansowej lub kredytowej lub innego podmiotu, na którym na podstawie przepisów prawa ciąży obowiązek rejestracji transakcji i osób dokonujących transakcji, przyjmuje, wbrew przepisom, środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, dokonuje ich transferu lub konwersji, lub przyjmuje je w innych okolicznościach wzbudzających uzasadnione podejrzenie, że stanowią one przedmiot czynu określonego w §1, lub świadczy inne usługi mające ukryć ich przestępne pochodzenie lub usługi w zabezpieczeniu przed zajęciem.
- §3. (uchylony).
- §4. (uchylony).
- §5. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w §1 lub 2, działając w porozumieniu z innymi osobami, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §6. Karze określonej w § 5 podlega sprawca, jeżeli dopuszczając się czynu określonego w §1 lub 2, osiąga znaczną korzyść majątkową.
- §6a. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w §1 lub 2, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §7. W razie skazania za przestępstwo określone w §1 lub 2, sąd orzeka przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio albo pośrednio z przestępstwa, a także korzyści z tego przestępstwa lub ich równowartość, chociażby nie stanowiły one własności sprawcy. Przepadku nie orzeka się w całości lub w części, jeżeli przedmiot, korzyść lub jej równowartość podlega zwrotowi pokrzywdzonemu lub innemu podmiotowi.
- §8. Nie podlega karze za przestępstwo określone w § 1 lub 2, kto dobrowolnie ujawnił wobec organu powołanego do ścigania przestępstw informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa oraz okoliczności jego popełnienia, jeżeli zapobiegło to popełnieniu innego przestępstwa; jeżeli sprawca czynił starania zmierzające do ujawnienia tych informacji i okoliczności, sąd stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary.

Art. 300 [Udaremnienie lub uszczuplenie zaspokojenia wierzyciela]

- §1. Kto, w razie grożącej mu niewypłacalności lub upadłości, udaremnia lub uszczupla zaspokojenie swojego wierzyciela przez to, że usuwa, ukrywa, zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub

pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

- §2. Kto, w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego, udaremnia lub uszczupla zaspokojenie swojego wierzyciela przez to, że usuwa, ukrywa, zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku zajęte lub zagrożone zajęciem, bądź usuwa znaki zajęcia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §3. Jeżeli czyn określony w §1 wyrządził szkodę wielu wierzycielom, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §4. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie przestępstwa określonego w §1 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 301 [Pokrzywdzenie wierzyciela]

- §1. Kto będąc dłużnikiem kilku wierzycieli udaremnia lub ogranicza zaspokojenie ich należności przez to, że tworzy w oparciu o przepisy prawa nową jednostkę gospodarczą i przenosi na nią składniki swojego majątku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Tej samej karze podlega, kto będąc dłużnikiem kilku wierzycieli doprowadza do swojej upadłości lub niewypłacalności.
- §3. Kto będąc dłużnikiem kilku wierzycieli w sposób lekkomyślny doprowadza do swojej upadłości lub niewypłacalności, w szczególności przez trwonienie części składowych majątku, zaciąganie zobowiązań lub zawieranie transakcji oczywiście sprzecznych z zasadami gospodarowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 302 [Zaspokojenie wybranych wierzycieli. Łapownictwo w postępowaniu egzekucyjnym]

- §1. Kto, w razie grożącej mu niewypłacalności lub upadłości, nie mogąc zaspokoić wszystkich wierzycieli, spłaca lub zabezpiecza tylko niektórych, czym działa na szkodę pozostałych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Kto wierzycielowi udziela lub obiecuje udzielić korzyści majątkowej za działanie na szkodę innych wierzycieli w związku z postępowaniem upadłościowym lub zmierzającym do zapobiegnięcia upadłości, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §3. Tej samej karze podlega wierzyciel, który w związku z określonym w §2 postępowaniem przyjmuje korzyść za działanie na szkodę innych wierzycieli albo takiej korzyści żąda.

Art. 303 [Niwelowanie dokumentacji działalności gospodarczej]

- §1. Kto wyrządza szkodę majątkową osobie fizycznej, prawnej albo jednostce organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, przez nieprowadzenie dokumentacji działalności gospodarczej albo prowadzenie jej w sposób nierzetelny lub niezgodny z prawdą, w szczególności niszcząc, usuwając, ukrywając, przerabiając lub podrabiając dokumenty dotyczące tej działalności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w §1 wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca przestępstwa określonego w §1 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- §4. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie przestępstwa określonego w §1-3 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 304 [Wyzysk kontrahenta]

Kto, wyzyskując przymusowe położenie innej osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, zawiera z nią umowę, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 305 [Zakłócenie przetargu publicznego]

- §1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, udaremnia lub utrudnia przetarg publiczny albo wchodzi w porozumienie z inną osobą działając na szkodę właściciela mienia albo osoby lub instytucji, na rzecz której przetarg jest dokonywany, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Tej samej karze podlega, kto w związku z publicznym przetargiem rozpowszechnia informacje lub przemilcza istotne okoliczności mające znaczenie dla zawarcia umowy będącej przedmiotem

przetargu albo wchodzi w porozumienie z inną osobą, działając na szkodę właściciela mienia albo osoby lub instytucji, na rzecz której przetarg jest dokonywany.

§3. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie przestępstwa określonego w §1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 306 [Falszowanie znaków identyfikacyjnych]

Kto usuwa, podrabia lub przerabia znaki identyfikacyjne, datę produkcji lub datę przydatności towaru lub urządzenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 307 [Nadzwyczajne złagodzenie lub odstąpienie od wymierzenia kary]

§1. Wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 296 lub 299-305, który dobrowolnie naprawił szkodę w całości, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

§2. Wobec sprawcy przestępstwa wymienionego w § 1, który dobrowolnie naprawił szkodę w znacznej części, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

Art. 308 [Odpowiedzialność indywidualna zarządcy]

Za przestępstwa określone w tym rozdziale odpowiada jak dłużnik lub wierzyciel, kto, na podstawie przepisu prawnego, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania, zajmuje się sprawami majątkowymi innej osoby prawnej, fizycznej, grupy osób lub podmiotu niemającego osobowości prawnej.

Art. 309 [Obostrzenie kary grzywny]

W razie skazania za przestępstwo określone w art. 296 § 3, art. 297 § 1 lub art. 299, grzywnę orzeczoną obok kary pozbawienia wolności można wymierzyć w wysokości do 3000 stawek dziennych.

▪ Tytuł V Kodeksu spółek handlowych „Przepisy karne”

Art. 585 (uchylony).

Art. 586 [Niezgłoszenie upadłości]

Kto, będąc członkiem zarządu spółki albo likwidatorem, nie zgłasza wniosku o upadłość spółki handlowej pomimo powstania warunków uzasadniających według przepisów upadłość spółki - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 587 [Ogłoszenie nieprawdziwych danych]

§1. Kto przy wykonywaniu obowiązków wymienionych w tytule III i IV ogłasza dane nieprawdziwe albo przedstawia je organom spółki, władzom państwowym lub osobie powołanej do rewizji - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 588 [Dopuszczenie do nabycia własnych udziałów bądź akcji]

Kto, będąc członkiem zarządu albo likwidatorem, dopuszcza do nabycia przez spółkę handlową własnych udziałów lub akcji albo do brania ich w zastaw - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 589 [Wydanie dokumentów imiennych w spółce z o.o.]

Kto, będąc członkiem zarządu albo likwidatorem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, dopuszcza do wydania przez spółkę dokumentów imiennych, na okaziciela lub dokumentów na zlecenie na udziały lub prawa do zysków w spółce - podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do 6 miesięcy.

Art. 590 [Umożliwienie bezprawnego głosowania]

Kto w celu umożliwienia bezprawnego głosowania na walnym zgromadzeniu lub bezprawnego wykonywania praw mniejszości:

- 1) wystawia fałszywe zaświadczenie o złożeniu dokumentu akcji uprawniającej do głosowania,
  - 2) używa innemu dokumentu akcji, która nie uprawnia jej właściciela do głosowania,
  - 3) wystawia fałszywe zaświadczenie o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej,
  - 4) przekazuje lub udostępnia fałszywy wykaz akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 591 [Bezprawne posługiwanie się dokumentem]

Kto przy głosowaniu na walnym zgromadzeniu lub wykonywaniu praw mniejszości posługuje się:

- 1) fałszywym zaświadczeniem o złożeniu dokumentu akcji uprawniającej do głosowania,
  - 2) cudzym dokumentem akcji bez zgody właściciela,
  - 3) cudzym dokumentem akcji, która nie uprawnia jej właściciela do głosowania,
  - 4) fałszywym zaświadczeniem o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółki publicznej,
  - 5) fałszywymi instrukcjami do głosowania na walnym zgromadzeniu spółki publicznej
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 592 [Bezprawne wydanie akcji]

Członek zarządu, który dopuszcza do wydania dokumentów akcji:

- 1) niedostatecznie opłaconych,
  - 2) przed zarejestrowaniem spółki,
  - 3) w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego - przed zarejestrowaniem podwyższenia
- podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 593 [Właściwość rzeczowa sądów]

Sprawy o przestępstwa wymienione w art.585-592 należą do właściwości sądów rejonowych.

Art. 594 [Delikty członków zarządu]

§1. Kto, będąc członkiem zarządu spółki handlowej, wbrew obowiązкови dopuszcza do tego, że zarząd:

- 1) nie składa sądowi rejestrowemu listy wspólników,
- 2) nie prowadzi księgi udziałów zgodnie z przepisami art.188 §1 albo nie prowadzi księgi akcyjnej zgodnie z przepisami art.341 §1,
- 3) nie zwołuje zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia,
- 4) odmawia wyjaśnień osobie powołanej do rewizji lub nie dopuszcza jej do pełnienia obowiązków,
- 5) nie przedstawia sądowi rejestrowemu wniosku o wyznaczenie biegłych rewidentów,
- 6) nie ogłasza wzmianki o złożeniu opinii przez biegłego rewidenta w sądzie rejestrowym zgodnie z przepisem art.312 §7

- podlega grzywnie do 20.000 złotych.

§2. Kto, będąc członkiem zarządu, dopuszcza do tego, że spółka przez czas dłuższy niż trzy miesiące wbrew prawu lub umowie pozostaje bez rady nadzorczej w należytych składzie - podlega grzywnie w tej samej wysokości.

§3. Przepisy §1 i §2 stosuje się odpowiednio do likwidatorów.

§4. Grzywnę nakłada sąd rejestrowy.

Art. 595 [Wadliwe oznaczanie pism spółki]

§1. Kto, będąc członkiem zarządu spółki kapitałowej, dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe oraz informacje, o których mowa w art.206 §1 i art.374 §1, nie zawierają danych określonych w tych przepisach albo będąc komplementariuszem spółki komandytowo-akcyjnej uprawnionym do reprezentowania spółki dopuszcza do tego, że pisma i zamówienia handlowe oraz informacje, o których mowa w art.127 §5, nie zawierają danych określonych w tym przepisie - podlega grzywnie do 5.000 złotych.

§2. Przepisy art.594 §3 i §4 stosuje się odpowiednio.

- **Rozporządzenie - MAR - Market Abuse Regulation**

Od dnia 3 lipca 2016 roku uczestnicy krajowego rynku kapitałowego są zobowiązani do stosowania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku w sprawie nadużyć na rynku („rozporządzenie MAR”). Uzupełnieniem rozporządzenia MAR są akty delegowane oraz wykonawcze przyjęte przez Komisję Europejską. Regulacje te zastąpiły obecnie obowiązujące przepisy prawa polskiego, stanowiące implementację dyrektywy 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 roku w sprawie wykorzystywania poufnych informacji i manipulacji na rynku („dyrektywa MAD”).

- **Dyrektywa ws. sankcji karnych za nadużycia na rynku - MAD- Market Abuse Directive**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/57/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie sankcji karnych za nadużycia na rynku - tzw. MAD, implementowana do krajowego porządku prawnego od dnia 3 lipca 2016 r. Dyrektywa wprowadza w prawie krajowym państw członkowskich UE sankcje karne dla osób fizycznych i prawnych za naruszenia przewidziane w rozporządzeniu MAR.

- **Ustawa o obrocie instrumentami finansowymi z 29.07.2005 r.**

Ustawa określa sankcje dla osób fizycznych i innych podmiotów za niewykonanie, nienależyte wykonanie obowiązków o których mowa w Rozporządzeniu MAR.

B3 - Przepisy Kodeksu karnego Rozdział XXXII „Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu”

Przepisy Kodeksu karnego Rozdział XXXII „Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu”

Art. 252 [Wzięcie zakładnika]

- §1. Kto bierze lub przetrzymuje zakładnika w celu zmuszenia organu państwowego lub samorządowego, instytucji, organizacji, osoby fizycznej lub prawnej albo grupy osób do określonego zachowania się, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.
- §2. Jeżeli czyn określony w §1 łączył się ze szczególnym udręczeniem zakładnika, sprawca podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze 25 lat pozbawienia wolności.
- §3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w §1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §4. Nie podlega karze za przestępstwo określone w §1, kto odstąpił od zamiaru wymuszenia i zwolnił zakładnika.
- §5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary wobec sprawcy czynu określonego w §2, który odstąpił od zamiaru wymuszenia i zwolnił zakładnika, a stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary, jeżeli odstąpienie od zamiaru wymuszenia i zwolnienie zakładnika nastąpiło dobrowolnie.

Art. 253 (uchylony).

Art. 254 [Czynny udział w zbiegowisku]

- §1. Kto bierze czynny udział w zbiegowisku wiedząc, że jego uczestnicy wspólnymi siłami dopuszczają się gwałtownego zamachu na osobę lub mienie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli następstwem gwałtownego zamachu jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu, uczestnik zbiegowiska określony w §1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 254a [Zamach na urządzenia infrastruktury]

Kto zabiera, niszczy, uszkadza lub czyni niezdatnym do użytku element wchodzący w skład sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej, elektroenergetycznej, gazowej, telekomunikacyjnej albo linii kolejowej, tramwajowej, trolejbusowej lub linii metra, powodując przez to zakłócenie działania całości lub części sieci albo linii, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 255 [Publiczne nawoływanie do popełnienia występku lub przestępstwa skarbowego]

- §1. Kto publicznie nawołuje do popełnienia występku lub przestępstwa skarbowego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Kto publicznie nawołuje do popełnienia zbrodni, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §3. Kto publicznie pochwała popełnienie przestępstwa, podlega grzywnie do 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 255a [Rozpowszechnianie treści mogących ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym]

- §1. Kto rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści mogące ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym w zamiarze, aby przestępstwo takie zostało popełnione, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Tej samej karze podlega, kto w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym uczestniczy w szkoleniu mogącym umożliwić popełnienie takiego przestępstwa.

Art. 256 [Propagowanie faszystowskiego lub innego ustroju totalitarnego]

- §1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot,

zawierające treść określoną w § 1 albo będące nośnikiem symboliki faszystowskiej, komunistycznej lub innej totalitarnej.

§3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego określonego w §2, jeżeli dopuścił się tego czynu w ramach działalności artystycznej, edukacyjnej, kolekcjonerskiej lub naukowej.

§4. W razie skazania za przestępstwo określone w §2 sąd orzeka przepadek przedmiotów, o których mowa w §2, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 257 [Rasizm]

Kto publicznie znieważa grupę ludności albo poszczególną osobę z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 258 [Przestępczość zorganizowana. Udział w zorganizowanej grupie przestępczej]

§1. Kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Jeżeli grupa albo związek określone w §1 mają charakter zbrojny albo mają na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§3. Kto grupę albo związek określone w §1 w tym mające charakter zbrojny zakłada lub taką grupą albo związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§4. Kto grupę albo związek mające na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym zakłada lub taką grupą lub związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 259 [Dobrowolne odstąpienie od udziału w zorganizowanej grupie przestępczej]

Nie podlega karze za przestępstwo określone w art. 258, kto dobrowolnie odstąpił od udziału w grupie albo związku i ujawnił przed organem powołanym do ścigania przestępstw wszystkie istotne okoliczności popełnionego czynu lub zapobiegł popełnieniu zamierzonego przestępstwa, w tym i przestępstwa skarbowego.

Art. 259a [Przekraczanie granicy RP w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym]

Kto przekracza granicę Rzeczypospolitej Polskiej w celu popełnienia na terytorium innego państwa przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa określonego w art.255a lub art.258 §2 lub 4, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 259b [Nadzwyczajne złagodzenie kary; warunkowe zawieszenie wykonania kary]

Na wniosek prokuratora sąd stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet może warunkowo zawiesić jej wykonanie w stosunku do sprawcy przestępstwa określonego w art.259a, który dobrowolnie odstąpił od:

- 1) popełnienia na terytorium innego państwa przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa określonego w art.255a lub art.258 §2 lub 4 i ujawnił przed organem powołanym do ścigania przestępstw wszystkie istotne okoliczności popełnienia czynu lub zapobiegł popełnieniu zamierzonego przestępstwa;
- 2) pomocnictwa innym osobom w popełnieniu przestępstwa określonego w art.259a i ujawnił przed organem powołanym do ścigania przestępstw wszystkie istotne okoliczności popełnienia czynu, w szczególności informacje o osobach, które popełniły przestępstwa określone w art.259a.

Art. 260 [Zakłócenie przebiegu zgromadzenia]

Kto przemocą lub groźbą bezprawną udaremnia przeprowadzenie odbywanego zgodnie z prawem zebrania, zgromadzenia lub pochodu albo takie zebranie, zgromadzenie lub pochód rozprasza, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 261 [Znieważenie pomnika]

Kto znieważa pomnik lub inne miejsce publiczne urządzone w celu upamiętnienia zdarzenia historycznego lub uczczenia osoby, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 262 [Zbezczeszczenie zwłok]

- §1. Kto znieważa zwłoki, prochy ludzkie lub miejsce spoczynku zmarłego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
 §2. Kto ograbia zwłoki, grób lub inne miejsce spoczynku zmarłego, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 263 [Wyrób i handel bronią bez zezwolenia]

- §1. Kto bez wymaganego zezwolenia wyrabia broń palną albo amunicję lub nią handluje, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
 §2. Kto bez wymaganego zezwolenia posiada broń palną lub amunicję, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
 §3. Kto, mając zezwolenie na posiadanie broni palnej lub amunicji, udostępnia lub przekazuje ją osobie nieuprawnionej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
 §4. Kto nieumyślnie powoduje utratę broni palnej lub amunicji, która zgodnie z prawem pozostaje w jego dyspozycji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 264 [Nielegalne przekroczenie granicy]

- §1. (uchylony).
 §2. Kto wbrew przepisom przekracza granicę Rzeczypospolitej Polskiej, używając przemocy, groźby, podstęp lub we współdziałaniu z innymi osobami, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
 §3. Kto organizuje innym osobom przekraczanie wbrew przepisom granicy Rzeczypospolitej Polskiej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 264a [Umożliwienie nielegalnego pobytu na terytorium RP]

- §1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, umożliwia lub ułatwia innej osobie pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wbrew przepisom, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
 §2. W wyjątkowych wypadkach, gdy sprawca nie osiągnął korzyści majątkowej, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

▪ Rozdział XX Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu”**Art. 163 [Sprowadzenie zdarzenia powszechnie niebezpiecznego]**

- §1. Kto sprowadza zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:
 1) pożaru,
 2) zawalenia się budowli, zalewu albo obsunięcia się ziemi, skał lub śniegu,
 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących,
 4) gwałtownego wyzwolenia energii jądrowej lub wyzwolenia promieniowania jonizującego,
 - podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
 §2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
 §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
 §4. Jeżeli następstwem czynu określonego w §2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 164 [Sprowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa zdarzenia]

- §1. Kto sprowadza bezpośrednie niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art. 163 §1, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 165 [Sprowadzenie stanów powszechnie niebezpiecznych dla życia lub zdrowia]

§1. Kto sprowadza niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo dla mienia w wielkich rozmiarach:

- 1) powodując zagrożenie epidemiologiczne lub szerzenie się choroby zakaźnej albo zarazy zwierzęcej lub roślinnej,
  - 2) wyrabiając lub wprowadzając do obrotu szkodliwe dla zdrowia substancje, środki spożywcze lub inne artykuły powszechnego użytku lub też środki farmaceutyczne nie odpowiadające obowiązującym warunkom jakości,
  - 3) powodując uszkodzenie lub unieruchomienie urządzenia użyteczności publicznej, w szczególności urządzenia dostarczającego wodę, światło, ciepło, gaz, energię albo urządzenia zabezpieczającego przed nastąpieniem niebezpieczeństwa powszechnego lub służącego do jego uchylenia,
  - 4) zakładając, uniemożliwiając lub w inny sposób wpływając na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych,
  - 5) działając w inny sposób w okolicznościach szczególnie niebezpiecznych,
- podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§4. Jeżeli następstwem czynu określonego w §2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 165a [Finansowanie przestępstwa o charakterze terrorystycznym]

§1. Kto gromadzi, przekazuje lub oferuje środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości w zamiarze sfinansowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa, o którym mowa w art.120, art.121, art.136, art.166, art.167, art.171, art.252, art.255a lub art.259a, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§2. Tej samej karze podlega, kto udostępnia mienie określone w §1 zorganizowanej grupie lub związkowi mającym na celu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w tym przepisie, osobie biorącej udział w takiej grupie lub związku lub osobie, która ma zamiar popełnienia takiego przestępstwa.

§3. Kto, nie będąc do tego obowiązany na mocy ustawy, pokrywa koszty związane z zaspokojeniem potrzeb lub wykonaniem zobowiązań finansowych grupy, związku lub osoby, o których mowa w §2, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§4. Tej samej karze podlega sprawca czynu określonego w §1 lub 2, który działa nieumyślnie.

Art. 166 [Zawładnięcie statkiem wodnym lub powietrznym]

§1. Kto, stosując podstęp albo gwałt na osobie lub groźbę bezpośredniego użycia takiego gwałtu, przejmuje kontrolę nad statkiem wodnym lub powietrznym, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§2. Kto, działając w sposób określony w §1, sprowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze 25 lat pozbawienia wolności.

Art. 167 [Umieszczenie na statku niebezpiecznego urządzenia lub substancji]

§1. Kto umieszcza na statku wodnym lub powietrznym urządzenie lub substancję zagrażającą bezpieczeństwu osób lub mieniu znacznej wartości, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§2. Tej samej karze podlega, kto niszczy, uszkadza lub czyni niezdatnym do użytku urządzenie nawigacyjne albo uniemożliwia jego obsługę, jeżeli może to zagrażać bezpieczeństwu osób.

Art. 168 [Karalność przygotowania]

Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w art. 63 §1, art.165 §1, art.166 §1 lub w art. 167 §1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 169 [Czynny żal]

- §1. Nie podlega karze za przestępstwo określone w art.164 lub 167 sprawca, który dobrowolnie uchylił grożące niebezpieczeństwo.
- §2. Wobec sprawcy przestępstwa określonego w art.163 §1 lub 2, art.165 §1 lub 2 lub w art.166 §2 sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, jeżeli sprawca dobrowolnie uchylił niebezpieczeństwo grożące życiu lub zdrowiu wielu osób.
- §3. Wobec sprawcy przestępstwa określonego w art.166 §1 sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, jeżeli sprawca przekazał statek lub kontrolę nad nim osobie uprawnionej.

Art. 170 [Rozbójnictwo morskie]

Kto uzbraja lub przysposabia statek morski przeznaczony do dokonania na morzu rabunku lub na takim statku przyjmuje służbę, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 171 [Wytwarzanie lub obrót substancjami niebezpiecznymi]

- §1. Kto, bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom, wyrabia, przetwarza, gromadzi, posiada, posługuje się lub handluje substancją lub przyrządem wybuchowym, materiałem radioaktywnym, urządzeniem emitującym promienie jonizujące lub innym przedmiotem lub substancją, która może spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo mienia w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi dopuszcza do popełnienia czynu określonego w §1.
- §3. Tej samej karze podlega, kto przedmioty określone w §1 odstępuje osobie nieuprawnionej.

Art. 172 [Przeszkadzanie akcji ratowniczej]

Kto przeszkadza działaniu mającemu na celu zapobieżenie niebezpieczeństwu dla życia lub zdrowia wielu osób albo mienia w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

B) Przepisy ustaw szczególnych

USTAWA z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu

Rozdział 8 Przepisy karne

Art. 35 [Przestępstwa związane z niedopełnieniem obowiązków ustawowych]

1. Kto, działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy, nie dopełnia obowiązku:
  - 1) rejestracji transakcji, przekazania Generalnemu Inspektorowi dokumentów dotyczących tej transakcji lub przechowywania przez wymagany okres rejestru tych transakcji lub dokumentów dotyczących tej transakcji,
  - 2) zachowania środków bezpieczeństwa finansowego, zgodnie z procedurą, o której mowa w art.10a ust.1, lub przechowywania informacji uzyskanych w związku ze stosowaniem środków bezpieczeństwa finansowego,
  - 3) zawiadomienia Generalnego Inspektora o transakcji, o której mowa w art.16 ust.1,
  - 4) wstrzymania transakcji lub blokady rachunku,
  - 5) wprowadzenia wewnętrznej procedury, o której mowa w art.10a ust.1,
  - 6) wyznaczenia osoby odpowiedzialnej zgodnie z art.10b ust.1,- podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Tej samej karze podlega, kto wbrew przepisom ustawy ujawnia osobom nieuprawnionym, posiadaczom rachunku lub osobom, których transakcja dotyczy informacje zgromadzone zgodnie z upoważnieniem ustawy lub wykorzystuje te informacje w inny sposób niezgodny z przepisami ustawy.
3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust.1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Art. 36 [Przestępstwa związane z naruszeniem obowiązków przekazywania informacji lub dokumentów Generalnemu Inspektorowi]

Kto, działając w imieniu lub interesie instytucji obowiązanej, wbrew przepisom ustawy:

- 1) odmawia przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji lub dokumentów,
  - 2) przekazuje Generalnemu Inspektorowi nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane dotyczące transakcji, rachunków lub osób,
- podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 37 [Wyrządzenie znacznej szkody]

Kto dopuszcza się czynu określonego w art.35 ust.1 lub 2 lub w art.36 wyrządzając znaczną szkodę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 37a. [Udaremnianie lub utrudnianie czynności kontrolnych]

1. Kto udaremnia lub utrudnia przeprowadzenie czynności kontrolnych, o których mowa w rozdziale 6, podlega grzywnie.
2. (uchylony).

B4- Przestępstwa przeciwko osobie

Rozdział XIX Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu”

Art. 148 [Zabójstwo]

- §1. Kto zabija człowieka, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.
- §2. Kto zabija człowieka:
- 1) ze szczególnym okrucieństwem,
  - 2) w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem,
  - 3) w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie,
  - 4) z użyciem materiałów wybuchowych, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.
- §3. Karze określonej w §2 podlega, kto jednym czynem zabija więcej niż jedną osobę lub był wcześniej prawomocnie skazany za zabójstwo oraz sprawca zabójstwa funkcjonariusza publicznego popełnionego podczas lub w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych związanych z ochroną bezpieczeństwa ludzi lub ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego.
- §4. Kto zabija człowieka pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 149 [Zabójstwo noworodka]

Matka, która zabija dziecko w okresie porodu pod wpływem jego przebiegu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 150 [Zabójstwo eutanatyczne]

- §1. Kto zabija człowieka na jego żądanie i pod wpływem współczucia dla niego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. W wyjątkowych wypadkach sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

Art. 151 [Namowa i pomoc do samobójstwa]

Kto namową lub przez udzielenie pomocy doprowadza człowieka do targnięcia się na własne życie, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 152 [Aborcja za zgodą kobiety]

- §1. Kto za zgodą kobiety przerywa jej ciążę z naruszeniem przepisów ustawy, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Tej samej karze podlega, kto udziela kobiecie ciężarnej pomocy w przerwaniu ciąży z naruszeniem przepisów ustawy lub ją do tego nakłania.
- §3. Kto dopuszcza się czynu określonego w § 1 lub 2, gdy dziecko poczęte osiągnęło zdolność do samodzielnego życia poza organizmem kobiety ciężarnej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 153 [Wymuszona aborcja]

- §1. Kto stosując przemoc wobec kobiety ciężarnej lub w inny sposób bez jej zgody przerywa ciążę albo przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza kobietę ciężarną do przerwania ciąży, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §2. Kto dopuszcza się czynu określonego w §1, gdy dziecko poczęte osiągnęło zdolność do samodzielnego życia poza organizmem kobiety ciężarnej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 154 [Śmierć kobiety jako następstwo aborcji]

- §1. Jeżeli następstwem czynu określonego w art.152 §1 lub 2 jest śmierć kobiety ciężarnej, sprawca

podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

- §2. Jeżeli następstwem czynu określonego w art.152 §3 lub w art.153 jest śmierć kobiety ciężarnej, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 155 [Nieumyślne spowodowanie śmierci]

Kto nieumyślnie powoduje śmierć człowieka, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 156 [Ciężki uszczerbek na zdrowiu]

- §1. Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci:
- 1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia,
  - 2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.
- §2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 5, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

Art. 157 [Średni i lekki uszczerbek na zdrowiu]

- §1. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, inny niż określony w art.156 §1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §3. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- §4. Ściganie przestępstwa określonego w §2 lub 3, jeżeli naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia nie trwał dłużej niż 7 dni, odbywa się z oskarżenia prywatnego, chyba że pokrzywdzonym jest osoba najbliższa zamieszkująca wspólnie ze sprawcą.
- §5. Jeżeli pokrzywdzonym jest osoba najbliższa, ściganie przestępstwa określonego w §3 następuje na jej wniosek.

Art. 157a [Uszczerbek na zdrowiu dziecka poczętego]

- §1. Kto powoduje uszkodzenie ciała dziecka poczętego lub rozstrój zdrowia zagrażający jego życiu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Nie popełnia przestępstwa lekarz, jeżeli uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia dziecka poczętego są następstwem działań leczniczych, koniecznych dla uchylenia niebezpieczeństwa grożącego zdrowiu lub życiu kobiety ciężarnej albo dziecka poczętego.
- §3. Nie podlega karze matka dziecka poczętego, która dopuszcza się czynu określonego w §1.

Art. 158 [Bójka i pobicie]

- §1. Kto bierze udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art.156 §1 lub w art.157 §1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli następstwem bójki lub pobicia jest ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §3. Jeżeli następstwem bójki lub pobicia jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 159 [Użycie w bójce i pobiciu niebezpiecznego narzędzia]

Kto, biorąc udział w bójce lub pobiciu człowieka, używa broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 160 [Narażenie człowieka na niebezpieczeństwo]

- §1. Kto naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli na sprawcy ciąży obowiązek opieki nad osobą narażoną na niebezpieczeństwo, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §3. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- §4. Nie podlega karze za przestępstwo określone w §1-3 sprawca, który dobrowolnie uchylił grożące niebezpieczeństwo.
- §5. Ściganie przestępstwa określonego w §3 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 161 [Narażenie człowieka na zarażenie]

- §1. Kto, wiedząc, że jest zarażony wirusem HIV, naraża bezpośrednio inną osobę na takie zarażenie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Kto, wiedząc, że jest dotknięty chorobą weneryczną lub zakaźną, ciężką chorobą nieuleczalną lub realnie zagrażającą życiu, naraża bezpośrednio inną osobę na zarażenie taką chorobą, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- §3. Ściganie przestępstwa określonego w §1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 162 [Nieudzielenie pomocy]

- §1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej.

▪ Rozdział XXV Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”**Art. 197 [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej]**

- §1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- §2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w §1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia:
  - 1) wspólnie z inną osobą,
  - 2) wobec małoletniego poniżej lat 15,
  - 3) wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry,
 podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.
- §4. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1-3 działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.

Art. 198 [Seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności]

Kto, wykorzystując bezradność innej osoby lub wynikający z upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej brak zdolności tej osoby do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem, doprowadza ją do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 199 [Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia]

- §1. Kto, przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Jeżeli czyn określony w §1 został popełniony na szkodę małoletniego, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §3. Karze określonej w §2 podlega, kto obcuje płciowo z małoletnim lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej albo doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, nadużywając zaufania lub udzielając w zamian korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy.

Art. 200 [Seksualne wykorzystanie małoletniego]

- §1. Kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- §2. (uchylony).
- §3. Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §4. Karze określonej w § 3 podlega, kto w celu swojego zaspokojenia seksualnego lub zaspokojenia seksualnego innej osoby prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej.
- §5. Karze określonej w § 3 podlega, kto prowadzi reklamę lub promocję działalności polegającej na rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi małoletniemu poniżej lat 15.

Art. 200a [Elektroniczna korupcja seksualna małoletniego]

- §1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 lub art. 200, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 200b [Propagowanie pedofilii]

Kto publicznie propaguje lub pochwała zachowania o charakterze pedofilskim, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 201 [Kazirodztwo]

Kto dopuszcza się obcowania płciowego w stosunku do wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 202 [Publiczne prezentowanie treści pornograficznych]

- §1. Kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. (uchylony).
- §3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwała lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- §4. Kto utrwała treści pornograficzne z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

- §4a. Kto przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §4b. Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §4c. Karze określonej w §4b podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego uczestniczy w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego.
- §5. Sąd może orzec przepadek narzędzi lub innych przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstw określonych w § 1-4b, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 203 [Zmuszenie do uprawiania prostytucji]

Kto, przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub wykorzystując stosunek zależności lub krytyczne położenie, doprowadza inną osobę do uprawiania prostytucji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 204 [Stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo]

- §1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nakłania inną osobę do uprawiania prostytucji lub jej to ułatwia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Karze określonej w § 1 podlega, kto czerpie korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez inną osobę.
- §3. Jeżeli osoba określona w §1 lub 2 jest małoletnim, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §4. (uchylony).

Art. 205 (uchylony).

B5 - Przesłępstwa nadużyć na rynku

- **Rozdział XXXVI Kodeksu karnego „Przesłępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu”
- wskazane w części B2 niniejszego Załącznika**

B6 - Przepisy międzynarodowe

- **Rozdział XXV Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obywatelności” - wskazane w części B4 niniejszego Załącznika**
- **Rozdział XXX Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości”**

Art. 232 [Wywieranie wpływu na czynności sądu]

- §1. Kto przemocą lub groźbą bezprawną wywiera wpływ na czynności urzędowe sądu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Tej samej karze podlega sprawca przestępstwa określonego w §1, popełnionego na szkodę międzynarodowego trybunału karnego lub jego organu działającego na podstawie umowy międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo powołanego przez organizację międzynarodową ukonstytuowaną umową ratyfikowaną przez Rzeczpospolitą Polską.

Art. 233 [Fałszywe zeznania]

- §1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- §1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.
- §3. Nie podlega karze za czyn określony w §1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.
- §4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w §1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w §4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:
  - 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
  - 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.
- §6. Przepisy §1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Art. 234 [Fałszywe oskarżenie]

Kto, przed organem powołanym do ścigania lub orzekania w sprawach o przestępstwo, w tym i przestępstwo skarbowe, wykroczenie, wykroczenie skarbowe lub przewinienie dyscyplinarne, fałszywie oskarża inną osobę o popełnienie tych czynów zabronionych lub przewinienia dyscyplinarnego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 235 [Tworzenie fałszywych dowodów dla podjęcia ścigania o przestępstwo]

Kto, przez tworzenie fałszywych dowodów lub inne podstępne zabiegi, kieruje przeciwko określonej osobie ściganie o przestępstwo, w tym i przestępstwo skarbowe, wykroczenie, wykroczenie skarbowe lub przewinienie dyscyplinarne albo w toku postępowania zabiegi takie przedsięwzięje, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 236 [Zatajenie dowodów niewinności osoby podejrzanej]

- §1. Kto zataja dowody niewinności osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa, w tym i przestępstwa skarbowego, wykroczenia, wykroczenia skarbowego lub przewinienia dyscyplinarnego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Nie podlega karze, kto zataja dowody niewinności z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.

Art. 237 [Złagodzona odpowiedzialność lub odstąpienie od karalności]

Przepis art.233 §5 pkt 2 stosuje się odpowiednio do przestępstw określonych w art.234, art.235 oraz w art.236 §1.

Art. 238 [Fałszywe zawiadomienie o przestępstwie]

Kto zawiadamia o przestępstwie, lub o przestępstwie skarbowym organ powołany do ścigania wiedząc, że przestępstwa nie popełniono, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 239 [Poplecznictwo]

- §1. Kto utrudnia lub udaremnia postępowanie karne, pomagając sprawcy przestępstwa, w tym i przestępstwa skarbowego uniknąć odpowiedzialności karnej, w szczególności kto sprawcę ukrywa, zaciera ślady przestępstwa, w tym i przestępstwa skarbowego albo odbywa za skazanego karę, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- §2. Nie podlega karze sprawca, który ukrywa osobę najbliższą.
- §3. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli sprawca udzielił pomocy osobie najbliższej albo działał z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.

Art. 240 [Karalne niezawiadomienie o przestępstwie]

- §1. Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art.118, art.118a, art.120-124, art.127, art.128, art.130, art.134, art.140, art.148, art.156, art.163, art.166, art.189, art.197 §3 lub 4, art.198, art.200, art.252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- §2. Nie popełnia przestępstwa określonego w §1, kto zaniechał zawiadomienia, mając dostateczną podstawę do przypuszczenia, że wymieniony w §1 organ wie o przygotowywanym, usiłowanym lub dokonanym czynie zabronionym; nie popełnia przestępstwa również ten, kto zapobiegł popełnieniu przygotowywanego lub usiłowanego czynu zabronionego określonego w §1.
- §2a. Nie podlega karze pokrzywdzony czynem wymienionym w §1, który zaniechał zawiadomienia o tym czynie.
- §3. Nie podlega karze, kto zaniechał zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.

Art. 241 [Naruszenie tajemnicy postępowania przygotowawczego lub rozprawy]

- §1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

Art. 242 [Bezprawne samouwolnienie]

- §1. Kto uwalnia się sam, będąc pozbawionym wolności na podstawie orzeczenia sądu lub prawnego nakazu wydanego przez inny organ państwowy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Kto, korzystając z zezwolenia na czasowe opuszczenie zakładu karnego lub aresztu śledczego bez dozoru albo zakładu psychiatrycznego dysponującego warunkami podstawowego zabezpieczenia,

bez usprawiedliwionej przyczyny nie powróci najpóźniej w ciągu 3 dni po upływie wyznaczonego terminu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

- §3. Karze określonej w § 2 podlega, kto, korzystając z przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności, bez usprawiedliwionej przyczyny nie powróci do zakładu karnego najpóźniej w ciągu 3 dni po upływie wyznaczonego terminu.
- §4. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1 działa w porozumieniu z innymi osobami, używa przemocy lub grozi jej użyciem albo uszkadza miejsce zamknięcia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 243 [Uwolnienie osoby pozbawionej wolności]

Kto osobę pozbawioną wolności na podstawie orzeczenia sądu lub prawnego nakazu wydanego przez inny organ państwowy uwalnia lub ułatwia jej ucieczkę, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 244 [Niestosowanie się do orzeczonych środków karnych]

Kto nie stosuje się do orzeczonego przez sąd zakazu zajmowania stanowiska, wykonywania zawodu, prowadzenia działalności, prowadzenia pojazdów, wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych, wstępu na imprezę masową, przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, zakazu kontaktowania się z określonymi osobami, zakazu zbliżania się do określonych osób lub zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu albo nie wykonuje zarządzenia sądu o ogłoszeniu orzeczenia w sposób w nim przewidziany, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 244a [Niestosowanie się do zakazu wstępu na imprezę masową]

- §1. Kto nie stosuje się do orzeczonego w związku z zakazem wstępu na imprezę masową obowiązku przebywania w miejscu stałego pobytu lub obowiązku stawiennictwa w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania osoby skazanej albo ukaranej, komendanta powiatowego, rejonowego lub miejskiego Policji, w czasie trwania imprezy masowej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Tej samej karze podlega, kto udaremnia lub utrudnia kontrolowanie, w systemie dozoru elektronicznego, orzeczonego wobec niego obowiązku, o którym mowa w §1.

Art. 244b [Niedotrzymywanie obowiązków związanych ze środkiem zabezpieczającym]

- §1. Kto nie stosuje się do określonych w ustawie obowiązków związanych z orzeczonym wobec niego środkiem zabezpieczającym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- §2. Tej samej karze podlega, kto bezprawnie udaremnia wykonywanie orzeczonego wobec innej osoby środka zabezpieczającego w postaci elektronicznej kontroli miejsca pobytu.

Art. 245 [Przemoc wobec stron postępowania]

Kto używa przemocy lub groźby bezprawnej w celu wywarcia wpływu na świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela albo oskarżonego lub w związku z tym narusza jego nietykalność cielesną, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 246 [Wymuszanie zeznań przez funkcjonariusza publicznego]

Funkcjonariusz publiczny lub ten, który działając na jego polecenie w celu uzyskania określonych zeznań, wyjaśnień, informacji lub oświadczenia stosuje przemoc, groźbę bezprawną lub w inny sposób znęca się fizycznie lub psychicznie nad inną osobą, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 247 [Znęcanie się nad osobą pozbawioną wolności]

- §1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą prawnie pozbawioną wolności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

- §2. Jeżeli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- §3. Funkcjonariusz publiczny, który wbrew obowiązkowi dopuszcza do popełnienia czynu określonego w §1 lub 2, podlega karze określonej w tych przepisach.

Art. 247a [Ochrona międzynarodowych trybunałów karnych]

Przepisy art.233-237 oraz art.239, 245 i 246 stosuje się odpowiednio do czynu popełnionego w związku z postępowaniem przed międzynarodowym trybunałem karnym lub jego organem działającym na podstawie umowy międzynarodowej, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, albo powołanym przez organizację międzynarodową ukonstytuowaną umową ratyfikowaną przez Rzeczpospolitą Polską.

- **USTAWA z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy - Rozdział 7**
- **Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom celnym oraz zasadom obrotu z zagranicą towarami i usługami**

Art. 85 [Wyłudzenie pozwolenia celnego]

- §1. Kto wyłudza pozwolenie lub inny podobny dokument, dotyczący warunków obrotu z zagranicą towarami lub usługami, regulowany przez przepisy, o których mowa w art.53 §32 lub 33, przez podstępne wprowadzenie w błąd organu uprawnionego do wydania takich dokumentów, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 2, albo obu tym karom łącznie.
- §2. Tej samej karze podlega, kto używa dokumentu uzyskanego w sposób określony w §1.
- §3. Usiłowanie przestępstwa skarbowego określonego w §1 lub 2 jest karalne.
- §4. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 86 [Przemyt celny]

- §1. Kto, nie dopełniając ciężącego na nim obowiązku celnego, przywozi z zagranicy lub wywozi za granicę towar bez jego przedstawienia organowi celnemu lub zgłoszenia celnego, przez co naraża należność celną na uszczuplenie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.
- §2. Tej samej karze podlega sprawca, jeżeli przemyt celny dotyczy towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa.
- §3. Jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §4. Jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.
- §5. (uchylony).

Art. 87 [Oszustwo celne]

- §1. Kto przez wprowadzenie w błąd organu uprawnionego do kontroli celnej naraża należność celną na uszczuplenie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.
- §2. Tej samej karze podlega sprawca, jeżeli oszustwo celne dotyczy towaru lub usługi w obrocie z zagranicą, co do których istnieje reglamentacja pozataryfowa.
- §3. Jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru lub usługi w obrocie z zagranicą, co do których istnieje reglamentacja pozataryfowa, jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub 2, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §4. Jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru lub usługi w obrocie z zagranicą, co do których istnieje reglamentacja pozataryfowa, nie przekracza ustawowego progu,

sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 88 [Naruszenie procedury odprawy czasowej]

- §1. Kto, będąc uprawnionym do korzystania z procedury odprawy czasowej towaru objętego tą procedurą na podstawie zgłoszenia dokonanego w formie ustnej, nie dokonuje jego powrotnego wywozu lub nie podejmuje innych czynności w celu zamknięcia procedury, zgodnie z art.215 ust. 1 unijnego kodeksu celnego, przez co naraża należność celną na uszczuplenie, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §2. Tej samej karze podlega sprawca, jeżeli czyn zabroniony dotyczy towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa.
- §3. Jeżeli kwota należności celnej narażonej na uszczuplenie lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub 2, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 89 [Zmiana przeznaczenia towaru]

- §1. Kto w użyciu towaru zmienia cel, przeznaczenie lub nie zachowuje innego warunku, od którego uzależnione jest zwolnienie towaru w całości lub w części od należności celnej, w szczególności od cła, albo zastosowanie zerowej, obniżonej lub preferencyjnej stawki celnej, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §2. Tej samej karze podlega sprawca, jeżeli czyn zabroniony dotyczy towaru lub usługi w obrocie z zagranicą, które zwolniono od reglamentacji pozataryfowej.
- §3. Jeżeli niepobrana należność celna lub wartość towaru lub usługi w obrocie z zagranicą, które zwolniono od reglamentacji pozataryfowej, nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 90 [Usunięcie towaru spod dozoru celnego]

- §1. Kto usuwa towar lub środek przewozowy spod dozoru celnego, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie.
- §2. Tej samej karze podlega, kto bez zgody uprawnionego organu niszczy, uszkodza lub usuwa zamknięcie celne.
- §3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 91 [Paserstwo celne]

- §1. Kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi towar stanowiący przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 86-90 §1, lub pomaga w jego zbyciu albo ten towar przyjmuje lub pomaga w jego ukryciu, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności do lat 3, albo obu tym karom łącznie.
- §2. Kto nabywa, przechowuje, przewozi, przesyła lub przenosi towar, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że stanowi przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 86-90 §1, lub pomaga w jego zbyciu albo ten towar przyjmuje lub pomaga w jego ukryciu, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §3. Jeżeli kwota należności celnej lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §4. Jeżeli kwota należności celnej lub wartość towaru w obrocie z zagranicą, co do którego istnieje reglamentacja pozataryfowa, nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 92 [Bezpodstawny zwrot należności celnej]

- §1. Kto przez podanie danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym lub zatajenie rzeczywistego stanu rzeczy wprowadza w błąd właściwy organ narażając na nienależny zwrot należności celnej lub umorzenie należności celnej należnej do zapłacenia, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.

- §2. Jeżeli kwota narażona na nienależny zwrot lub umorzenie należności celnej jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §3. Jeżeli kwota narażona na nienależny zwrot lub umorzenie należności celnej nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 93 [Naruszenie przepisów celnych]

- §1. (uchylony).
- §2. Kto rażąco narusza przepisy prawa celnego w zakresie warunków działalności wolnego obszaru celnego lub składu celnego, podlega karze grzywny do 240 stawek dziennych.
- §3. Karze określonej w §2 podlega także ten, kto rażąco narusza przepisy w zakresie warunków prowadzenia magazynu czasowego składowania.

Art. 94 [Utrudnianie dozoru celnego]

- §1. Kto wbrew obowiązkowi nie udziela ustnych lub pisemnych wyjaśnień mających znaczenie dla kontroli celnej lub nie udostępnia wymaganych dokumentów dotyczących obrotu z zagranicą towarami lub usługami, podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.
- §2. Tej samej karze podlega ten, kto w inny sposób osobie uprawnionej do przeprowadzania czynności kontrolnych lub dozoru celnego udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, w szczególności kto odmawia wykonania czynności przygotowawczych do kontroli celnej lub nie dopełnia obowiązku niezwłocznego dostarczenia towaru do miejsca wskazanego przez organ celny.
- §3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 lub 2 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 95 [Brak dokumentów celnych]

- §1. Kto wbrew obowiązkowi nie przechowuje dokumentów mających znaczenie dla kontroli celnej, podlega karze grzywny do 180 stawek dziennych.
- §2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w §1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 96 [Brak dozoru]

- §1. Kto, nie dopełniając obowiązku nadzoru nad przestrzeganiem reguł obowiązujących w działalności danego przedsiębiorcy lub innej jednostki organizacyjnej, dopuszcza, chociażby nieumyślnie, do popełnienia czynu zabronionego określonego w tym rozdziale, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.
- §2. Przepisu §1 nie stosuje się, jeżeli czyn sprawcy wyczerpuje znamiona innego przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego określonego w tym rozdziale albo jeżeli niedopełnienie obowiązku nadzoru należy do ich znamion.

▪ **USTAWA z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii**

Rozdział 7 Przepisy karne

Art. 53 [Wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie środków odurzających lub substancji psychotropowych albo przetwarzanie słomy makowej]

1. Kto, wbrew przepisom ustawy, wytwarza, przetwarza albo przerabia środki odurzające lub substancje psychotropowe albo przetwarza słomę makową, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust.1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych albo słomy makowej lub czyn ten został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 54 [Wyrabianie, posiadanie, przechowywanie, zbywanie lub nabywanie przyrządów]

1. Kto wyrabia, posiada, przechowuje, zbywa lub nabywa przyrządy, jeżeli z okoliczności wynika, że służą one lub są przeznaczone do niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania lub przerobu środków odurzających lub substancji psychotropowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Tej samej karze podlega, kto:
  - 1) przystosowuje do niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania, przerobu lub konsumpcji środków odurzających lub substancji psychotropowych naczynia i przyrządy, choćby były wytworzone w innym celu, albo
  - 2) wchodzi w porozumienie z inną osobą w celu popełnienia przestępstwa określonego w art.53 ust.2.

Art. 55 [Przywóz, wywóz, przewóz, wewnątrzspółnotowe nabycie, wewnątrzspółnotowa dostawa środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej]

1. Kto, wbrew przepisom ustawy, dokonuje przywozu, wywozu, przewozu, wewnątrzspółnotowego nabycia lub wewnątrzspółnotowej dostawy środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5.
2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
3. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust.1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo czyn ten został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 56 [Wprowadzanie do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej. Uczestniczenie w obrocie]

1. Kto, wbrew przepisom art.33-35, art.37 i art.40, wprowadza do obrotu środki odurzające, substancje psychotropowe lub słomę makową albo uczestniczy w takim obrocie, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
3. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 57 [Karalność przygotowania]

1. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w art.55 ust.1 lub art.56 ust.1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
2. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w art.55 ust.3 lub art.56 ust.3, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 58 [Udzielanie innej osobie środka odurzającego. Nakłanianie do użycia środka]

1. Kto, wbrew przepisom ustawy, udziela innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwia albo umożliwia ich użycie albo nakłania do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust.1, udziela środka odurzającego lub substancji psychotropowej małoletniemu lub nakłania go do użycia takiego środka lub substancji albo udziela ich w znacznych ilościach innej osobie, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 59 [Udzielanie innej osobie środka odurzającego celem osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej]

1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, udziela innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwia użycie albo nakłania do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, udziela środka odurzającego lub substancji psychotropowej małoletniemu, ułatwia użycie albo nakłania go do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.
3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 60 [Niepowiadomienie organów ścigania]

Kto, będąc właścicielem lub działającym w jego imieniu zarządcą albo kierownikiem zakładu gastronomicznego, lokalu rozrywkowego lub prowadząc inną działalność usługową, mając wiarygodną wiadomość o popełnieniu przestępstwa określonego w art.56, 58 lub 59 na terenie tego zakładu lub lokalu, nie powiadamia o tym niezwłocznie organów ścigania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 61 [Czyny zabronione dotyczące prekursorów]

Kto, wbrew przepisom ustawy, rozporządzenia 273/2004 lub rozporządzenia 111/2005, w celu niedozwolonego wytworzenia środka odurzającego lub substancji psychotropowej, wytwarza, przetwarza, przerabia, dokonuje przywozu, wywozu, wewnątrzspółnotowego nabycia, wewnątrzspółnotowej dostawy, przewozi przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa, nabywa, posiada, przechowuje lub wprowadza do obrotu prekursorzy, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 62 [Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych]

1. Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających lub substancji psychotropowych, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 62a [Posiadanie nieznacznej ilości na własny użytek sprawcy]

Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w art.62 ust.1 lub 3, są środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznacznej, przeznaczone na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości.

Art. 63 [Nielegalna uprawa maku, konopi lub krzewu koki]

1. Kto, wbrew przepisom ustawy, uprawia mak, z wyjątkiem maku niskomorfinowego, konopie, z wyjątkiem konopi włóknistych, lub krzew koki, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
2. Tej samej karze podlega, kto, wbrew przepisom ustawy, zbiera mleczko makowe, opium, słomę makową, liście koki, żywicę lub ziele konopi innych niż włókniste.

3. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust.1, jest uprawa mogąca dostarczyć znacznej ilości słomy makowej, liści koki, żywicy lub ziela konopi innych niż włókniste, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 64 [Zabór w celu przywłaszczenia środków odurzających, substancji psychotropowych, mlecza lub słomy makowej]

1. Kto zabiera, w celu przywłaszczenia, środki odurzające, substancje psychotropowe, mleczo makowe lub słomę makową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust.1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych, mlecza makowego lub słomy makowej, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
3. Tej samej karze podlega, kto kradnie z włamaniem środki odurzające, substancje psychotropowe, mleczo makowe lub słomę makową.
4. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.

Art. 65 [Nielegalna uprawa maku niskomorfinowego lub konopi włóknistych]

Kto, wbrew przepisom ustawy, uprawia mak niskomorfinowy lub konopie włókniste, podlega karze grzywny.

Art. 66 [Czyny zabronione dotyczące prekursorów]

Kto, wbrew przepisom ustawy, rozporządzenia 273/2004 lub rozporządzenia 111/2005, wytwarza, przetwarza, przerabia, stosuje, dokonuje przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowego nabycia, wewnątrzwspólnotowej dostawy, przewozi przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa, nabywa, posiada lub przechowuje prekursorzy, podlega karze grzywny.

Art. 67 [Nieprowadzenie ewidencji]

Kto, wbrew przepisom ustawy, rozporządzenia 273/2004 lub rozporządzenia 111/2005, nie dopełnia obowiązku prowadzenia ewidencji wytwarzania, przetwarzania, przerobu środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów i obrotu nimi albo w inny sposób narusza przepisy określające zasady stosowania środków, substancji lub prekursorów i obrotu nimi, podlega karze grzywny.

Art.68 [Sprzeczna z prawem reklama lub promocja]

Kto prowadzi reklamę lub promocję wbrew zakazom określonym w art.20 ust.1 lub 3, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art.18 Kodeksu karnego

Art.18 [Formy zjawiskowe czynu karalnego. Sprawstwo indywidualne, współsprawstwo, sprawstwo kierownicze, sprawstwo poleceniowe, podżeganie, pomocnictwo]

- §1. Odpowiada za sprawstwo nie tylko ten, kto wykonuje czyn zabroniony sam albo wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, ale także ten, kto kieruje wykonaniem czynu zabronionego przez inną osobę lub wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, poleca jej wykonanie takiego czynu.
- §2. Odpowiada za podżeganie, kto chcąc, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, nakłania ją do tego.
- §3. Odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie.

B7- Zabójstwo oraz poważne lub bardzo poważne obrażenia ciała popełnione przez naruszenie prawa dot. zapobiegania wypadkom oraz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa

- **Rozdział XIX Kodeksu karnego „Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu” – przepisy wskazane w części B4 niniejszego Załącznika**

B8 - Przestępstwa prania brudnych pieniędzy

- **Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu – przepisy wskazane w części B3 niniejszego Załącznika.**